

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 e

Pe o lună . 2-40 e

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.Multămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiază.

Falsificarea noțiunilor.

În toată campania înverșunată în privința noastră am observat încercarea multora de a falsifica, cu dinadinsul, înțelesul diverselor noțiuni, dându-le o talmăcire cu totul forțată și unilaterală.

Astfel, vorbindu-se de rolul presei noastre naționale, s'a căutat a i-se îngrădi cât se poate de mult terenul de activitate și a exclude posibilitatea ori căror discuțiuni fără încunjur, chiar când aceste se fac spre binele neamului. S'a pretins, așa zicând, ca orice ziar românesc dela noi, care afirmă despre sine, că sprijinește politica partidului național, să nu poată avea alt rost, decât acela al unei mașini de înregistrare și al unei automate funcționări față de situațiile politice, ori cari ar fi ele. Este aceasta întâia și cea mai mare rățacire ce se poate închipui. Lasă că principiul acesta, de a face din toate ziarele naționale un soi de buletine oficiale, cu aprobări eterne, cu ditirambe la adresa șefilor și cu suprimarea cu multă precauțiune a tuturor lipsurilor și greșelilor, ar fi o adevărată anomalie, mai ales când ziarul în chestie nu se sprijinește pe ajutorul material al partidului, ci, din potrivă, partidul îi datorește recunoștință pentru ajutorul ce îi se dă, atunci când trebuie și merită. Dar a încerca

impunerea unor restricțiuni, în epocă, când propagarea de idei are nevoie de cea mai largă publicitate, înseamnă o încercare de încătușare a gândului și un regres în înțelegerea misiunii presei contimporane.

Pe cum se știe, atacul acesta la libertatea presei noastre naționale, în privința căruia noi ne-am ridicat atât de mult, a pornit din mistificarea unei alte noțiuni și anume a solidarității. Se cere sacrificarea adevărului și a franchetei, pe altarul solidarității! Și, pe cum ați văzut cu toții, nu se tratează de solidaritatea în fapte și în gânduri bune, căci aceasta nu o pot combate decât nebunii. Dar dușmanii presei noastre, a presei fără zgardă, au mers atât de departe încât ne-au cerut o solidaritate până și pentru vremurile de somnolență și de tânjire și au încercat să ne impună ca datorie înăbușirea în noi înșine a ori cărei porniri de deșteptare. Chiar găștelor din Capitol le era îngăduită mai multă libertate de manifestare pentru deșteptarea Romanilor, decât ar voi unele cercuri dela noi să îngăduie gazetelor românești! Și unicul pretext, ce se invocă, este faptul, că sântem un popor mic și asuprit și că mai multe păreri și mai multe curente ne-ar dismembra și ne-ar slăbi. Dar o argumentare mai naivă ca aceasta nu poate fi opusă unei porniri serioase de primenire, ca aceea, care s'a rele-

vat în coloanele noastre. Indemnul la luptă, la încordări nouă, la curățirea atmosferei, nu poate fi considerat de nici un om cuminte drept o tendință disolvantă, ci, din potrivă, o îndrumare spre o nouă și grabnică solidaritate a celor buni și energici.

Dar cum toată pseudo-teoria lor despre solidaritate n'a voit să prindă, căci tot s'au mai găsit spirite luminate destule, în viața noastră publică și mai ales în cea intelectuală, ca să judece altfel și să insiste asupra unor drepturi mai largi pe seama presei noastre, — adversarii noștri au născocit o altă teorie și au pornit a falsifica noțiunea tradării.

Aici șiretenia și rafinamentul sofistic a atins o culme. Tradare în înțelesul obștesc înseamnă categoric: vânzare de neam. Toate lăpădăturile contopite din interes individual cu rasa stăpânitoare, toți transfugii, cari își păstrează încă numele românesc, dar se înregistrează în rândurile guvernamentale, dându-și concursul la opera lor de distrugere a neamului românesc, intră în mod firesc în categoria trădătorilor. Noțiunea asta, într-o țară cu lupte de rasă cunoscute, e pe deplin fixată și asupra ei nu mai încapă discuție. Cine se face vinovat de păcatul ei, e un alunecat într-o prăpastie, de unde nu mai este reîntoarcere.

Că dușmanii noștri și, în același timp, dușmani ai libertății de presă,

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

LUPUL.

După Guy de Maupassant.

Iată ce ne povesti într-o seară bătrânul marchiz d'Arville pe când luam cina la baronul de Ravels.

Se vânase toată ziua. Singur marchizul dintre oaspeți nu luase parte la această vânatoare, de oarece el nu vâna niciodată.

Tot timpul mesei nu se vorbise decât de uciderea animalelor. Insuși doamnele se interesau de aceste povestiri sângeroase și adesea neadevărate.

Marchizul d'Arville vorbea bine, cu oarecare poezie în glas, puțin sonor, dar plin de efect. De sigur repetase adesea această istorie, căci o spunea cu înlesnire, alegând cuvintele cu foarte mare ușurință.

— Domnilor, eu n'am vânat niciodată, tatăl meu nici atât, nici bunicul și chiar nici strămoșul meu. Străbunicul meu era fiul unui om care vâna mai mult decât dvoastră toți. El a murit în 1764, și iată cum:

Se numia Ioan, era însurat, tatăl unui copil care a fost răsbunicul meu și locuia cu fratele său mai mic, Francisc d'Arville, castelul nostru din Lorena, în mijlocul pădurei. Francisc d'Arville nu voise să se însoare, din cauza acestei iubiri pentru vânatoare.

Ei vânau amândoi dela un capăt până la celalt al anului, fără odihnă, fără să se oprească, fără oboseală. Nu iubiau nimic altceva, nu în-

telegeau alt lucru, nu vorbeau decât de vânatoare și nu trăiau decât pentru aceasta.

Aveau în inimă această pasiune teribilă, cumplită. Ea îi ardea, cuprinzându-i cu totul, ne lăsând loc pentru nimic altceva.

Nu dădeau voie nimănui să-i întrerupă în timpul vânătoarei, pentru nici un motiv. Răsbunicul meu se născu în timp ce tatăl său urmărea o vulpe, dar Ioan d'Arville nu-și întrerupse de loc goana sa, ci zise: „Aceasta-mi mai lipsea, n'a putut să aștepte până după vânatoare!”

Fratele său Francisc era și mai pătimaș. De cum se scula, se ducea să-și vadă câinii, pe urmă caii, apoi împușca păsări în jurul castelului până în momentul plecării la vânatoare.

Erau peste măsură de înalți, osoși, păroși și puternici. Cel mai tânăr, mult mai înalt ca celalt, vorbea așa de gros, încât se spune că dacă se întâmpla să strige, toate frunzele pădurei tremurau.

Și când amândoi se svârleau în șele, pen-truca să plece la vânatoare, frumos trebuie să fi fost să vezi pe acești doi giganti încălecați pe caii lor mari.

Către mijlocul iernei anului 1764, frigurile fură din cale afară de grele și lupii deveniră îngrozitori.

Ei atacau pe țărani întârziți, se învârteau noaptea împrejurul caselor, urlau de cu sară până în zorii zilei și făceau groaznice pustiiri printre animale.

În curând începu să circule un zvon. Se vorbea de un lup grozav, cu blana sură, aproape albă, care mănecase doi copii, rupsese brațul

unei femei, zugrumase pe toți câinii din ținut și care pătrundea, fără frică în ogrăzi pentru a miroși pe sub uși. Toți locuitorii încredințau că ar fi simțit suflarea sa care făcea să fâlăie flacăra lumânărilor. Și deodată o groază cuprinsă tot ținutul. Nimeni nu mai îndrăsnia să iasă, de îndată ce apunea soarele. Intunerecul părea cercetat de imaginea acestei fiare...

Frații d'Arville se hotărâră să-l găsească și să-l omoare și potiră la mari vânători pe toți nobilii ținutului.

Fu în zadar. Se cutreerăse toată pădurea, se răscolise tuișurile dar nu fu întâlnit de loc. Și în fiecare noapte care venia după goană, animalul, ca pentru a se răsbuna, ataca vre-un călător sau mânca vre-o vită, și totdeauna nu departe de locul unde-l căutasera.

Într-o noapte, el pătrunse în cotețul porcilor din castelul d'Arville și mănca doi din cei mai frumoși.

Cei doi frați fură cuprinși de mânie, socotind acest atac ca o bătaie de joc a monstrului, ca o ațâțare. Luară cei mai puternici copii, obișnuiți a urmări astfel de fiare și plecară la vânat, cu sufletele aprinse de mânie.

Din zori și până la ora când soarele impur-purat se scoboară îndărătul marilor arbori goi, ei bătură desigurile fără să găsească ceva.

Amândoi, furioși și fără nici o speranță veneau în pasul cailor printr-o alee mărginită cu mărăcini și se mirau de șiretenia acestui lup, apucați deodată de un fel de frică misterioasă.

Cel mai mare zise :

au avut curajul, ca într-o clipă de paroxism și de orbire să încerce a ne atribui tendințe de tradare în această oribilă accepțiune, i-am iertat, pe cum se știe, căci spre rușinea lor, și-au recunoscut singuri greșala. Dar că dâșii continuă jocul frivol cu acest cuvânt și își dau atâta silință de a reduce importanța lui, după împrejurări, aplicându-l și pentru cazuri mai puțin grave, este un fenomen, pe care trebuie să-l înfierăm. Ceeace s'a făcut zilele trecute în excursiile împotriva „Tribunei”, anume chițibușeria de a identifica atitudinea de opoziție a unui ziar național, direct cu noțiunea tradării, este o nouă rezie, lansată cu scopul de a lovi în libertatea presei, în drepturile ei sfinte de critică și control. După concepția aceasta imposibilă ar fi fost prin urmare „trădătoare” gruparea dlui Vlad, când, în opoziție cu partidul, a proclamat părăsirea pasivității și intrarea în parlament și trădătoare vor fi toate acele organe de publicitate, cari vor catadixi a nu găsi totdeauna o justificare pentru greșelile politice...

În fața acestor evidente rătăcirii, trebuie să constatăm, că e timpul să înceteze odată abuzul de mistificare a noțiunilor curente. A răstălmăci astfel rostul unui ziar național, a restringe principiul de solidaritate și a lărgi în schimb noțiunea tradării până și asupra dreptului de a produce îndemnuri nouă, nu poate fi decât o operă de dușmani ai progresului și o pornire, care face rușine spiritului nostru public.

Conferența comitetului central al partidului nostru. La Cluj, cu prilejul consfătuirii comitetului central al partidului s'au încins discuții lungi și înviersunate,

— Se zice că acest animal nu-i ca celelalte. Se zice că judecă întocmai ca și un om.

Cel mai mic răspuns:

— Ar trebui ca episcopul, vărul nostru, să ne sfințească un glonte, sau să rugăm pe vreun preot să pronunțe cuvintele trebuitoare.

Apoi tăcură.

Ioan mai zise:

— Privește soarele cât e de roș. Desigur că în noaptea această lupul va mai face vre-o nenorocire.

N'avu timpul să mântue ultimul cuvânt când deodată calul său începu să necheze; în timp ce calul lui Francisc începu să svârle. Un tufiș mare acoperit cu foi veștede se deschise înaintea lor și un animal colosal, sur cu totul, se ivi, gata s'o șteargă prin mijlocul pădurei.

Amândoi scoaseră un strigăt de bucurie, și îndoindu-se pe gâtul cailor, se svârcoliră, înainte cu toată puterea corpurilor, excitându-i, târându-i, înnebunindu-i cu glasul și cu pintelul, încât se părea ca puternicii călăreți își duc greoaie animale între coapsele lor, ridicându-i ca și cum ar sbura.

Urmărirea lor se transformase într-o goană nebună. Tăiau pădurile, scoborau răpile, urcau malurile și sunau cât puteau din cornuri pentruca să atragă pe oamenii și pe câinii lor.

Și iată că deodată, în această goană nebună, strămoșul meu se isbi cu fruntea de o creangă care-i sparse capul; și căzu fără suflare pe pământ, în timp ce calul sau înebu-

cari n'au dat rezultatul dorit de toți Românii de bine. Împărtășim publicului cititor de astădată numai faptul că toate declarațiunile *sincere și loiale*, făcute de dl Dr. *Nicolae Oncu*, în numele ziarului »Tribuna«, pentru curmarea războiului și pentru restabilirea păcii în presă și în sinul partidului — au rămas zadarnice, pentru că comitetul le-a respins pe toate. Amănunte dăm în numărul de mâine.

Pentru »Telegraful«. Ziarul metropoliei din Sibiu, aceea-tă cea mai falsă din oglinzile false și mincinoase ale presei noastre, ne cere satisfacție »grabnică și categorică« pentru »insulta« ce am fi adus bisericii într'un articol trecut, spunând că »în bisericile noastre domnește sau corupțiune sau birocrațism îngust și nepotism«.

Crede »Telegraful« că corupțiunea și nepotismul din arhidieceza (pe care a vizat-o în rindul întâi) ar putea să dispară imediat, prin puterea unei simple retractări? Dacă ar ajunge numai atâta, cât de minunat ar fi acest mijloc ingenios și nebanuit de naivitatea noastră pentru a asana toate boalele morale din viața unui popor: trei rinduri de desmintire sau retractare la gazetă. Ar fi într'adevăr un sistem extraordinar pe care »Telegraful« ar trebui să-l breveteze pe numele dlui Teodor V Păcățianu. Ar câștiga de sigur un merit mult mai mare decât cu toate volumele »Cărții sale de aur«!..

Noi sântem însă mai modești, dragă »Telegrafule«, și credem că, durere, afurisita asta de realitate nu se schimbă așa de ușor și nu se conformează desmintirilor din gazete, nici de frica comisiei tipografice. Răul persistă, în ciuda desmintirilor, și atunci nu ne rămâne decât să-i facem singura concesiune cu puțință: *să o recunoaștem, spre a o putea combate*. E un caz tipic și acesta pentru felul cum înțeleg cercurile noastre conducătoare să asaneze viața noastră publică: *prin disimularea adevărului*. E veșnica formulă: *mușamau*. Noi însă ne-am săturat de această solidaritate în minciună și persistăm a crede că *nu* acesta e mijlocul de-a ne însănătoși viața. Nu ne mirăm însă de supărarea »Telegrafului«; e supărarea celui cu musca pe căciulă. Insultătorii adevărați ai bisericii, ai demnității și intereselor ei, nu sântem noi, cari voim să o curățăm și să o îndreptăm, ci acei cari caută, în interesul lor, să ascundă păcatele de cari pătiwește.

Desmintirea cea mai eficace deși nu »grab-

nică« ar putea să o dea, afirmărilor noastre nu »Telegraful«, dar *stăpânii* lui, făcând să dispară relele amintite din biserică.

Cât pentru aluziunea »subțire« a *Telegrafului*, că critica noastră ar »coincide« cu alte critici făcute învățământului nostru de *B. Hirlap* și noua noastră »tradare« ce ar rezulta, acuza asta e tot atât de inteligentă și originală ca și »Telegraful« însuși și redactorii lui. Să auzim altele mai nouă dlor, căci cu asta vă rid și copii!

Reformele militare. La conferința dela 5 Martie a miniștrilor comuni, ținută sub președinția contelui Aehrenthal, la care au luat parte și miniștrii președinți ai țărilor, precum și ambii miniștrii ai apărării naționale, s'au luat în discuție reformele militare, cercându-se a se ajunge la un acord în ce privește chestiile de amănunt, rămase nerezolvite cu prilejul conferinței anterioare.

Rezultatul acestor debateri nu se cunoaște.

Referitor la depunerea proiectului pe biroul Camerei se dau mai multe versiuni, rămânând cu toate aceste nehotărît termenul depunerii.

Probabil, proiectul reformelor militare se va lua în discuție numai după terminarea discuției bugetare.

Proiectul de recruți. În vederea apropiatului strigăt al discuției asupra privilegiului băncii, partidul justhrist și kosuthist a ținut ieri seară câte o conferință în care au discutat ținuta ce vor observa față de proiectul de recruți, ce se va prezenta camerei spre dezbateri. Proiectul a fost respins din amândouă părțile. Raportorul partidului justhrist a fost Bakonyi Samu care spune că partidul nu poate primi proiectul, pentru că a condiționat întotdeauna primirea lui de înființarea armatei naționale ungurești. Motivează apoi această propunere spunând că partidul, câtă vreme făcea parte din blocul coaliționist, a votat proiectul, dar numai în speranța că după introducerea reformei electorale democratice noul parlament va realza ușor armata națională. Așteptările partidului nu s'au implinit însă prin urmare justhristii fideli programului lor, nu pot primi proiectul.

Al doilea orator a fost Holló care atinge în treacăț ataturile, adresate de Tisza în delegațiuni, contra tuturor despre cari crede că sunt adevărați ai votului universal și cari voiesc să sgu-

nit de fugă, peri în umbra ascunsă a pădurei.

Francisc d. Arville se opri, sări jos, strânse în brațe pe fratele său și văzu că creierul îi curgea amestecat cu sânge din rană.

Atunci se așeză lângă corp, puse pe genunchii săi capul desfigurat și roș și așteptă privind fața nemișcată a fratelui său.

Puțin câte puțin frica îl cuprinse, o astfel de frică cum nu simțise niciodată, frica, de întuneric, frica singurătății, frica pădurei deșarte și frica de lupul fantastic care-i omorise fratele pentru a se răzbuna pe ei.

Intunericul se'ndesea, frigul grozav făcea să trosnească arborii. Francisc se ridică tremurând, nefiind în stare să rămâie mai mult timp acolo, simțindu-se slăbit cu totul. Nu se mai auzia nimic, nici lătratul cânilor, nici sunetul cornului, totul amuțise; și această liniște posomorâtă a serei de iarnă avea ceva înfricoșător și străin.

Apucă cu mânele-i de colos corpul fratelui său, îl îndreptă, și îl culcă pe șea ca să se întoarcă la castel; apoi începu să meargă încet, cu sufletul turburat ca și cum s'ar fi îmbătut, urmărit de imagini grozave și supranaturale.

Și, deodată, pe cărarea pe care noaptea o cuprindea cu nectul, un corp mare trecu. Era lupul. O sguduitură de spaimă frământă pe vânător; ceva rece, ca o picătură de apă, îi trecu de-alungul șalelor, și își făcu cruce ca și un călugăr chinuit de draci, înspăimântat de întoarcerea îngrozitorului animal. Dar ochii săi întâlniră corpul fără suflare, culcat dinain-

tea lui, și deodată, trecând repede dela frică la mânie, el tremură de o furie supraomenească.

Atunci, îmboldindu-și calul se svârli după lup. Îl urmări prin crânguri, prin răpe și prin desigurii, trecând prin păduri pe care nu le mai recunoaștea, cu ochiul fin pe pata albă care fugia în noaptea scoborâtă pe pământ.

Calul său, deasemenea părea însufetiț de o forță și de o iuțală necunoscută. Alerga cu gâtul întins, drept înaintea lui, isbind de arbori, de stânci, capul și picioarele mortului aruncat deacurmezisul șelei. Spinii îi smulgea părul; fruntea, lovind trunchiurile enorme, le umplea de sânge; pintenii rupeau fășii de coajă.

Și deodată, animalul și călărețul eșirea din pădure și galopară într-o vale, la orizontul căreia apăruse luna deasupra munților.

Valea era pietroasă, înconjurată de stânci enorme, fără nici o eșire; și lupul infundat se'ntoarse.

Atunci Francisc dădu un țipăt de bucurie, pe care ecourile îl repetară ca o rostogolire a tunetului, și sări de pe cal cu cuțitul în mână.

Fiara îl aștepta sbârilită, cu spatele umflat; ochii săi luciau ca două stele. Dar mai înainte de a începe lupta, puternicul vânător, aducând pe fratele său, îl așeză pe o stâncă, și, susținând cu bolovani capul său care nu era decât o pată de sânge îi strigă în urechi, ca și cum ar fi vorbit unui surd:

„Privește, loane, privește!”

dule jugul claselor privilegiate, fără a ține seamă că reforma electorală a fost luată și în programul actualului guvern.

A mai vorbit apoi Iusth care accentuează necesitatea arzătoare a introducerii grabnice a reformei electorale, făcând o schiță a viitorului Ungariei dacă vom avea nenorocirea ca și la viitoarele alegeri, să rămână în vigoare actuala lege electorală.

În conferința kossuthiștilor după câteva hotărâri de ordin intern, la cuvântul deputatului Szabó István care propune respingerea proiectului pe motivul neîncrederii partidului față de guvern, adăugând că proiectul de recruți nu corespunde ființei partidului nici din punctul de vedere al dreptului constituțional.

Sedința Camerii. Azi s'a început agonia obstrucției. Nici injecțiile lui Polónyi n'o mai pot înviora și e speranță că cu începutul săptămânii viitoare să i-se stingă și cele din urmă disonanțe. Azi s'a adoptat ominosul articol 5 și astfel a dispărut cea mai serioasă piedecă din calea proiectelor despre privilegiul băncii austro-ungare. Ministrul Lukács a răspuns tuturor oratorilor pledând pentru menținerea intactă a articolului. Pe culoare spiritele sânt preocupate de-acum cu evenimentele discuțiilor la proiectul contingentului de recruți și la proiectele reformelor militare.

Căderea d-lui Iorga.

București, 20 Februarie v.

Trecând cu vederea cele câteva balotage, alegerile pentru Cameră le putem considera ca terminate. Indiferent de mijloacele, de cari a fost învinuit că s'a folosit, guvernul și-a asigurat majoritatea cu care va putea vota toate legile promise, în manifestul adresat țării a doua zi după venirea sa.

Și să nădăjduim că reformele promise vor fi și executate. Este chiar în interesul partidului conservator să realizeze acele re-

Pe urmă se asvârli asupra fiarei. Se simțea tare să răstoarne un munte și să sfărâme pietre în mână.

Animalul nu voi să-l muște, căutând să-i slășie pânțele; dar el îl apucase de gât, fără să se servească de arma sa, și îl sugruma încet, ascultând să se oprească suflările gurei sale și bătăile inimei.

Și râdea, strângând din ce în ce mai tare grozava sa pradă, strigând într'un delir de bucurie: „Privește Ioane, privește!“ Toată rezistența încetă: corpul lupului se făcu moale. Murise.

Atunci Francisc, luându-l în brațe, îl duse și-l svârli la picioarele celui mai mare repetând cu o voce miuită: „Ține, ține, ține, micul meu Ion, uite-l!“

Pe urmă svârbind pe șea cele două cadavre unul peste altul se întoarse îndărăt.

Reintră în castel, răsând și plângând, ca și Gargantua la nașterea lui Pantagruel, dând țipete de triumf și sărind de bucurie, povestind moartea animalului și gemând și smulgându-și barba, povestind-o pe aceea a fratelui.

Și adesea, mai târziu, când vorbea de această zi, spunea cu lacrimile 'n ochi: „Numai dacă bietul Ioan ar fi putut vedea cum sugrumam pe celalt, sânt sigur c'ar fi murit bucuros!“

Văduva strămoșului meu inspira fiului ei groază de vânatoare, care groază s'a transmis din tată 'n fiu până la mine.

Marchizul d'Arville tăcu. Unul întrebă:

— Desigur că această istorie nu-i de cât o legendă?

Marchizul răspunse:

— Vă jur că totul e adevărat.

Atunci o doamnă spuse cu o voce dulce:

— Frumos trebuie să fie să ai astfel de pasiuni.

forme democratice, cari, aplicate, ar contribui mult la ridicarea păturei de jos. De altfel succesul neașteptat de favorabil pentru guvern se datorește în mare parte tocmai programului său democratic, pentru realizarea căruia și-au luat angajamentul în fața țării bărbați de o probitate recunoscută.

Păcat că dela discuția reformelor anunțate, de data aceasta va lipsi bărbatul, care cu o uimitoare abnegație și-a pus întreaga sa activitate în serviciul rededeptării naționale, luptând cu o uriașă energie pentru triumful mântuitoarei devize: România a Românilor, numai a Românilor, a tuturor Românilor.

Fostul deputat al Iașilor cotropiți de străini, a căzut de data aceasta în toate cercurile, în care își pusese candidatura. A căzut atunci când nu se aștepta nimeni, când unii acuzau chiar pe naționaliști c'ar fi încheiat cartel cu guvernul în vederea luptei electorale.

E drept că naționaliștii nu au o organizație politică așa cum au celelalte partide, nu au fonduri, nici agenți electorali, dar în schimb este recunoscut de toată lumea, că mișcarea lor este pornită din dorința sinceră de a vedea acest neam românesc ridicat la o treaptă, unde în urma calităților lui sufletești, merită să fie.

Dacă ori-ce alți luptători politici pot fi învinuiți că în lupta lor sânt mânați și de dorul de a se vedea în fruntea treburilor obștești, despre șefii naționaliștilor nu se poate zice așa ceva. Cunoscând relele ce bîntuie viața publică din țară, înțelegând primejdia ce amenință acest popor din partea străinilor cuceritori în cele economice, în numele dragostei de neam și țară, ei au pornit lupta cea anevoioasă pentru recucerirea celor pierdute.

Lepădați haina pământului, lăsați la o parte orice interes personal, întimpinați cu curaj primejdiile ce vi se pun în cale din partea celor ce se tem de ivirea zorilor și faceți-vă apostolii propovăduitori ai crezului nou, al programului nostru isvorit din cunoașterea nevoilor de cari suferă întregul neam românesc. Avem o țară. Numai una. Ea trebuie să fie a noastră, numai a noastră, a noastră a tuturor!

Acestea au fost cuvintele cu cari dl Iorga și-a încheiat cuvântarea la constituirea partidului. Și, conduși de cel mai curat idealism, cei ce l'au ascultat, au lepădat haina materialismului păgân, care caracterizează vremile noastre, s'au răspândit prin țară, au înființat case de lectură pentru popor și, prin conferențe și întruniri au propovăduit noua învățătură, care a început a prinde rădăcini. Dovadă numărul destul de mare de voturi, pe care l-au avut candidații naționaliști față de adversarii lor.

Mai mult sau mai puțin se știa că ceilalți candidați nu vor reuși. Se credea însă că vechia capitală a Moldovei, în semn de protestare în contra vremii nemilostive, care a adus asupra ei valul străin, va trimite și de data aceasta s'o reprezinte în parlament pe Nicolae Iorga, pe acela care ne-a arătat trecutul glorios al Moldovei noastre, astăzi ciuntite de lăcomia străinului, pe acela care era recunoscut ca cel mai încarnat reprezentat al ideii naționale. Aceasta ar fi fost singura revanșă pe care Iașul și-ar fi luat-o. Alegerea dlui Iorga ar fi însemnat

o dovadă în fața lumii românești că acolo unde străinismul este mai puternic și mai amenințător, acolo sentimentul național este mai plin de viață.

Și Iașul n'a voit să ne dea această dovadă. Dacă nu Iașul, în orice caz este cineva care n'a voit să lase miloanelor de suflete românești mângâierea, că acolo, în colțul acela frumos de țară, pângărit de lăcuste lacome, voința românească s'a manifestat nu pentru savantul, ci pentru naționalistul N. Iorga.

Simptomul ar fi îngrijitor, dacă n'am cunoaște adevărata stare de lucruri, dacă n'am ști că o generație întreagă de oameni tineri, visători, entuziaști ai României de mâine, au fost cu sufletul lor cald alături de aceia cari cu nădejdea și groaza în suflet aruncau în urnă buletinul cu numele lui N. Iorga. Dacă n'a reușit vina, nu este a lor, ci a acelor, cari conduși de o deșartă ambiție, n'au fost în stare să-și sacrifice orgoliul, n'au fost în stare să-și înăbușe patima, s'au n'au avut înțelegerea micimei lor față de uriașul, care, în numele durerei unui neam întreg cerea să lase, ca glasul lui să fie auzit în sfatul țării.

Când candidatul naționalist dela Gorj a auzit că are ca adversar pe Delavrancea, și-a retras candidatura, promițându-i și dându-i tot concursul. Pentru Nicolae Iorga nu s'a găsit nici unul, ca să-și sacrifice ambiția personală. Egoismul acesta trebuie să ne umple de îngrijorare, iar nu căderea d-lui Iorga. Egoismul orbitor care face pe atâți fii ai neamului nostru să lovească nu numai în persoane, ci chiar și în instituții naționale; egoismul, care de dragul gloriei, face pe frate să ucigă pe propriul său frate!

Fie că ar face parte din parlament, fie că nu, Nicolae Iorga rămâne reprezentantul nu al unor bieți muncitori, a căror voință se clatină ca frunza în bătaia vântului, ci reprezentantul aspirațiilor unui neam întreg.

Adversarii domnului Iorga vor jubila de sigur această cădere. A căzut dl Iorga, dar n'a căzut ideea pe care el o reprezintă, ci ea se va propaga acum cu mai multă putere, răspândindu-se în pături tot mai largi, pregătind ostașii României viitoare. Această convingere îi va face pe șefii naționaliști să ducă mai departe frumoasa lor luptă, pentru triumful căreia un popor de douăsprezece milioane le strigă: Cu Dumnezeu înaintea!

Serbările culturale din Sibiu.

Șezătoarea literară a scriitorilor români, ținută la Sibiu în 20 Februarie (5 Martie) a fost o splendidă manifestare a vieții culturale românești, cum *la noi n'a mai fost alta*. Niciodată nu s'au strîns atâția scriitori la un loc pentruca și prin graiul lor să pătrundă la sufletul mulțimii, pe care, în parte îl cuceriseră până aci prin scrisul lor. Unsprezece literați, membrii ai „Societății scriitorilor români“, și-au dat întâlnire în Sibiu, la o șezătoare pe care lumea o doria atât de mult, mai cu seamă de când cu șezăterile din Bucovina ale scriitorilor noștri.

Pentru întâia oară a văzut publicul nostru ardelean, strîns din multe părți,

pe literații noștri mai tineri la oală, pentru întâia oară i-a ascultat și pentru întâia oară a avut prilejul de a se apropia și omeneste de ei. În afară de scriitorii noștri Maria Cunțan, O. Goga și I. Agârbiceanu, publicul a avut plăcerea de a vedea și de a asculta și pe dd. Emil Gârleanu, Cincinat Pavelescu, Caton Theodorian, Dimitrie Nanu, Corneliu Moldovan, Victor Eftimiu, A. Herz (Dinu Ramură) și Atanasiu Mîndru, cari au adus cu sine dela București și pe excelenta artistă dela Teatrul Național din București, d-șoara Maria Filotti.

Scriitorii din Țară au sosit la Sibiu Sâmbătă la 4 d. a. — Duminecă dimineața au luat parte la serviciul divin din catedrală, unde au fost foarte plăcut impresionati atât de serviciul divin, cât și de corul biserice care a cântat admirabil. După biserică scriitorii s'au fotografiat în fața catedralei, apoi s'au prezentat la I. P. S. Mitropolitul, care i-a primit cu multă afabilitate. La 11 ore s'a început șezătoarea literară în sala de festivități a „Asociației”, care era literalmente plină de public sibian și venit de prin alte părți ale Ardealului.

Programul a fost următorul:

1. D. O. Tăslăuanu arată într'un scurt cuvânt de deschidere rostul venirii scriitorilor români la Sibiu, care e metropola culturii românești din țara aceasta, și regretă că dela această serbare frumoasă lipsește președintele „Societății scriitorilor români” dl Mihail Sădoveanu, care a fost reținut de motive familiare. Urează scriitorilor bun venit la noi!

2. Dl O. Goga citește foarte frumos trei poezii de ale dsale: „De demult”, „Prăpăstiei” și „Un om”.

3. Dl E. Gârleanu citește două schițe scurte de toată frumuseța și de gingășie rară: „Trandafirul” și „Intr'un colț de biserică”.

4. Dl C. Pavelescu citește câteva poezii de ale sale: „Preiața la volumul de poezii (care va apărea) și o alegorie, pe care s'ar fi supărat foc comitetul național, dacă ar fi auzit-o anume: „Vulturul”.

5. Dl C. Teodorian citește o schiță: „Darul lui Tinel”.

6. D-șoara M. Filotti recitează trei poezii: „Mama” de Carmen Sylva, „Eu n'am știut să cânt”, de Corneliu Moldovan și „Ideal” de Cosbuc. Au fost clipe rare acestea. D-șoara Filotti e o artistă cum n'au prea avut ardelenii ocazie să asculte. Publicul a fost entuziasmat până la frenezie.

7. D. D. Nanu citește o poezie: „Milnea”.

8. D. C. Agârbiceanu citește o schiță: „Copilul”, care impresionează foarte mult.

9. D. C. Moldovan citește o „Baladă”.

10. D. D. Ramură citește, urmat de aplauzele zgomotoase ale publicului, un frumos „Răvaș de nuntă”, în versuri.

11. D. V. Eftimiu recitează cu d-șoara Filotti două scene din poemul său reprezentat cu un succes atât de mare pe scena Teatrului Național „Inșirete mărgărite”. D-șoara Filotti, care a interpretat și la București unul din rolurile principale ale acestei piese, a declamat minunat.

12. A. Mândru a citit „O scrisoare” în versuri.

13. D-șoara M. Cunțan a citit „Povestea cântecului”, care a fost mult aplaudată de public. Și în sfârșit.

14. D. C. Pavelescu a spus mai multe epigrame de spirit cari au plăcut foarte mult publicului.

Șezătoarea s'a terminat la 1¼. A fost ceea ce nu se poate spune în cuvinte. Fiecare centru românesc ar trebui să caute direct o plăcere ca aceasta, organizând pretutindeni cu ajutorul scriitorilor șezători de acestea.

După șezătoare a urmat banchetul dat în onoarea scriitorilor în restaurantul Brote. Au participat la vr'o sută de persoane. A tostat frumos d. Goga pentru oaspeții de dincolo, cari au venit să ne vază și să ne lase o schinteie din sufletul lor; d. Cincinat Pavelescu mulțamește Ardelenilor pentru primirea ce le-au făcut; d. prof. G. Precup din Blaj, care își exprimă mulțumirea pentru fericirea de a li ascultat și văzut pe scriitorii neamului, pe cari ca profesor, e chemat să-i facă cunoscuți elevilor, interpretându-le gândurile mari, — și alții.

Seara la 8 ore s'a dat un bal costumat în sala dela „Gesellschaftshaus”. A fost o adevărată feerie, nu numai pentru scriitorii de dincolo, cari n'au mai văzut așa ceva, ci pentru întreg publicul atât de numeros de aici.

Cele mai variate și mai frumoase costume se puteau vedea, purtate de zine cari se întreceau unele pe altele în frumusețe. Din toate părțile țării costume, cari dădeau o dovadă de simț artistic dezvoltat al poporului nostru și de bogăția motivelor frumoase ale portului românesc. Scriitorii din țară, cari au fost dela început obiectul unei deosebite atențiuni, au rămas încântați de-atâta frumusețe, de-atâta viață, de-atâta poezie, și, probabil că nu vor putea uita nici dâșii ușor puținul timp petrecut în Sibiu, după-cum nici publicul nu-i va putea da uitării niciodată.

Și cu toate acestea, serbările culturale din Sibiu n'au fost în stare să mulțamească pe deplin așteptările publicului. Ele n'au putut stămpăra dorul acestui nesăturat Leviatan care s'a despărțit de scriitori cu amenințarea de *La revedere!* Corespondent.

Semne de întărire a unității culturale.

Societatea pentru cultura neamului în Bucovina, îndreptată de un timp pe drumul cel bun și servită de puteri tinere, în sensul nevoilor și vederilor de astăzi, a luat inițiativa unui cerc de conferințe pe care profesorii de universitate din România să le ție în diferite orașe bucovinene. Au fost poftiți mai mulți; unii au făgăduit: dintre ei a venit până acuma numai tânărul profesor Pârvan, dela București, care a fost primit cu cea mai mare simpatie și a lăsat cele mai bune amintiri. Dacă Bucovinenii, ai căror conducători sânt puși acuma pe ceartă personală ca la ușa cortului, ar avea o presă pentru problemele culturale, de sigur că nu ni-s'ar fi dat numai șemariul, plin de idei nouă și originale, al dlui Pârvan, ci un rezumat al lecțiilor, și, în același timp, nota acestor cursuri, mai ales în ce privește răspunetul pe care l-au întimpinat la cei de față.

Societatea nu trebuie să se descurajeze în frumoasa operă pe care a început-o. Să se îndrepte din nou la acei cari n'au făgăduit și la acei cari nu s'au ținut de făgăduială. Vor veni: măcar din dorința unui turneu triumfal. Dar în asemenea lucruri nu motivul individual interesează, ci fapta săvârșită și urmările ei. Să se fixeze un cadru și să se stabilească un caracter, mai mult popular, al lecțiilor. Astfel, până la universitatea românească, pe care bucovinenii n'o vor găsi decât la Iași, până la căpătarea măcar a câtorva catedre pentru rosturile românești la universitatea ce se ține din birul lor, până atunci ar fi o universitate populară cu profesori-musafiri.

Și, când scriu aceste rânduri, mai mulți scriitori din regat merg la colegii și prietenii lor

din Sibiu. Vor ceti împreună, vor petrece împreună; se vor deprinde și mai bine unii cu alții. Și va fi o stringere mai puternică a legăturilor morale care fac, în ciuda oricui, din acest popor românesc, nu numai o singură rasă, ci o singură națiune culturală.

„Neamul Românesc”

N. Iorga.

Un răspuns.

Onorată Redacțiune,

La întrebarea gentilă și plină de bunăvoință, cu care a aflat domnul V. Goldiș de bine a-și încheia articolul său din nr. 40 al „Românului” — încât mă privește, țin să dau, pentru domnul Goldiș și pentru alți binevoitori, următorul răspuns:

Am început să scriu la „Tribuna” din toamna anului 1903. Eram student la universitatea din Budapesta, când mi-a adresat dl Goldiș (în 23 Noemvrie 1903) o epistolă mai lungă, invitându-mă să merg la Arad ca colaborator intern la „Tribuna Poporului”.

De oarece tocmai în acel an școlar mă pregăteam pentru cenzura de profesor și pentru doctorat, n'am putut primi ofertul dlui Goldiș, deși după judecata mea de atunci, îmi părea foarte onorific. Am răspuns deci negativ, dar în același timp am și trimis cel dintâi articol al meu la „Tribuna Poporului”, care l-a publicat în nr. 217 din 26 Noemvrie 1903.

De atunci am continuat a colabora la „Tribuna”, fără să-mi fi trecut vre-odată prin gând, a cere vre-un ban pentru munca mea. După 6 ani însă, la sfârșitul anului 1909 m'am trezit așa, ca din bun senin, cu un onorar de 100 cor., zi: una sută coroane din partea redacției, care promitea, că acest onorar va fi statornic, urmând în viitor la sfârșitul fiecărei luni ceeace însă nu s'a întâmplat decât foarte de puține ori. Repet: eu nu l-am cerut! Dar nu mă aiam nici în situația de a-l putea refuza. Eram de credința, că dacă modesta mea lefșoară de 2600 coroane la an, pe care nu înțeleg și nu vreau s'o sporesc prin nici un fel de „câștig spurcat”, e cu totul neîndestulătoare pentru a face față tuturor cheltuielilor și îndatoririlor de ordin familiar sau social, — nu va fi nici un păcat să mai primesc pe lângă ea un modest ajutor, pe care știam că-l agonisesc în mod cinstit, muncind neîntrerupt eu condeul, făcând din noapte zi și sdruncinându-mi nervii și sănătatea.

Nu puteam presupune, eă s'ar găsi vre-odată chiar „un coleg în împărăția condeului” cum zice domnul Goldiș, să facă caz din această retribuție modestă, pe care în conștiința sa orice om cu judecată trebuie s'o considere ca fiind de un milion de ori mai dreaptă și mai cinstită decât sumele oribile de zeci și sute de mii, pe cari le incassează pentru niște simple iscălituri domni noștri cei mari, șezând cu tihnă în direcția băncilor de frunte și moșind cuviincios din cap la toate propunerile atotputernicilor zilei. Fără ca în același timp să facă neamului vre-un contraserviciu, ori să reprezinte vre-o valoare intelectuală deosebită în viața noastră națională. Onoare excepțiilor care, durere, sânt atât de puține!

E foarte frumos din partea dlui V. Goldiș, că a scris 14 ani la „Tribuna”, fără a lua o singură para. Dacă e vorba de servicii gratuite pentru presa noastră națională îmi va permite să-i spun, că fără nici o sfială cutez să stau și eu în fața oricăruia dintre scriitorii noștri, căci în afară de cei 6-7 ani, cât am lucrat la „Tribuna” fără nici un onorar, am colaborat cu destulă stăruință la „Telegraful Român”, începând din 1902 și la „Luceafărul” începând din același an, fără a mai face

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de lipsă la: **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

amintire și de alte reviste cis — și transcarpatine, la cari mi-am dat în mod gratuit contribuția ocazională, de câte ori mi s'a cerut. Cine vrea să știe, ce sume am încasat sau incasez eu dela „Telegraful Român” și dela „Luceafărul” n'are decât să se adreseze cu o întrebare către dd. Păcățian, și C. O. Tăslăuanu, și se va edifica!

Dacă aș fi fost lacom de bani, ar fi trebuit să părăsesc imediat „Tibuna” și să colaborez la „Românul”, de unde mi-se promitea „remunerațiune anuală permanentă”, iar nu numai ca dela „Tribuna”, câte un onorar întâmplător, care într-o lună sosește și în 10 nu...

La ofertul, ce îmi făcuse dl Goldiș prin epistola sa din 8 Dec. v. 1910 mie și fratelui Agârbicianu, din parte-mi am răspuns următoarele:

„Oricât de mult țin la d-ta, ca fostul meu profesor iubit, oricât de neclintită îmi este recunoștința și de sinceră dragoste pentru d-ta, tocmai această sinceritate mă îndeamnă să nu-mi tănuiesc sentimentele și convingerile mele nici de astă-dată.

Mai nainte de toate ni-a surprins foarte dureros hotărârea comitetului național contra celui mai bun ziar românesc. Hotărârea aceasta am găsit, că nu era motivată în mod convingător. Și poate era mai indicată o măsură, prin care comitetul să angajeze în slujba sa acest ziar cu toate forțele lui, iar nu să-l anatemizeze în mod atât de apodictic și fără drept de apel.

În astfel de împrejurări socotesc că ar fi din partea mea un pas greșit, dacă aș părăsi, fără motive suficiente, ogorul în care mi-a plăcut să arunc și eu din când în când câteva sămânțe de cultură națională.

Regret deci, că din motivele înșirate mai sus, nu voiu putea urma invitației ce mi-i faceți de a colabora la noul ziar „aradan”.

În ziua, când scriu răspunsul acesta, membrii comitetului național sunt întruniți precum se spune, în Cluj.

Nădăjduesc, că vor reuși să afle modul potrivit de a-și repara greșala din Decembrie 1910 și de a curma odată hărțuilele urite și inutile, ce s'au deslănțuit în timpul din urmă cu atâta patimă în coloanele ziarelor noastre dela Brașov până la Lugoj și cari, dacă se vor mai continua și în viitor, vor aduce ne-greșit mare rușine presei și cauzei noastre naționale.

Săliște, în 21 Febr. v. 1911.

Dr. Ioan Lupăș.

Din străinătate.

Chestiunea macedoneană în fața parlamentului englez. Deputatul liberal în camera comunelor, Charles Beckstone, cel care, împreună cu fratele său a interpretat o anchetă în Balcani cu privire la chestiunea macedoneană, a adresat o interpelare ministrului de externe, Sir Eduard Grey, întrebându-l dacă guvernul englez nu crede de cuviință să atragă atențiunea guvernului bulgar, asupra neorânduieilor produse în Turcia de bandele bulgare, cari se organizează în Bulgaria.

Sir Eduard Grey a răspuns că nu există nici o bază, care să permită a se presupune, că și celelalte puteri, semnatare ale tratatului dela Berlin, vor consimți la o asemenea intervențiune, fie pe lângă guvernul bulgar, fie pe lângă cel turcesc. În tre aitele, ministrul a mai spus că el nu găsește nici folositoare și nici oportună o astfel de intervențiune în condițiunile de față. Regretă procedeele Turciei în Macedonia, dar nu aprobă nici activitatea bardelor bulgare, cari îngreuiază aplicarea reformelor guvernului otoman, inspirat de cele mai bune sentimente față de toți

supușii imperiului. Ar fi de dorit ca toți să se silească să înlăture cauza nemulțumirilor. Credința Turcilor, că guvernul englez nu simpatizează pe tinerii turci, nu este îndreptățită. Guvernul englez a spus Sir Eduard Grey, are încredere în noul regim al Turciei și este convins că programul pașnic al Macedoniei nu poate fi asigurat decât printr-o administrație dreaptă și energică. Numai astfel se poate înări imperiul otoman, lucru pe care guvernul englez îl do-rește din toată inima.

Incident în Camera turcească. Parlamentul otoman cu toate că este în anii dinții ai vieții, totuși arată toate formele discuției și convingerii a parlamentelor țarilor apusene. Nu este aproape zi ca în totul desbaterilor să nu se întâmple vre-un incident. La Reichsrathul din Viena. Tratările cu epitele de măgar, imbecil, șarlatan, ajung pe treapta a doua, în fața insultărilor faptice. Căci se cam pălmuiesc, de nu se pot convinge.

Cel mai nou caz s'a întâmplat ieri în cursul discuției la buget. Un deputat din opoziție Izmail Kemal, întrerupând vorbirea unui coleg, a spus că Marele Vezir încasează bani prin acordarea de concesiuni. În urma acestei declarații. Vezirul înfuriându-se s'a repezit la Kemal și vociferând sălbatic l-a somat să-și retragă cuvintele. S'a produs un tumult enorm, în urma părăsirii locurilor din partea deputaților, cari s'au adunat toți în jurul celor doi combatanți. Kemal nerăspunzând nimic la somarea Vezirului, acesta l-a lovit peste mână, iar un alt deputat guvernamental l-a tras o palmă sdravănă.

Președintele a fost nevoit să suspende ședința pentru restabilirea ordinii. În timpul pauzei miniștrii au ținut o conferință, la care au luat parte și mai mulți deputați, și au adus hotărârea, ca Kemal să dea deplină satisfacție guvernului suspicionat, iar deputatul care l-a pălmuit pe Kemal să ceară acestuia în fața Camerei scuze.

INFORMAȚIUNI

ARAD, 7 Martie n. 1911

Alegerile din România. În zilele de 1, 3 și 5 Martie n. au avut loc alegerile pentru Camera deputaților din România. Camera română e alcătuită din 183 deputați, cari se aleg în 3 colegii: (mari proprietari, cărturarii și țărani).

Alegerile s'au sfârșit cu izbânda guvernului. Au fost aleși cu totul

150 guvernamentali,

19 opoziționali (9 liberali și 10 conservatori-democrați, iar în

14 locuri va fi alegere nouă, fiindcă nici unul dintre candidați n'a întrunit majoritatea absolută a voturilor.

În Camera disolvată (liberală) au fost:

159 liberali,

23 conservatori-opoziționali și

1 naționalist.

— **Tinerimea română din Budapesta** a adresat dlui Dr. Petru Neagoș, medic în Deda, următoarea telegramă:

„Atinși dureros de vestea subită a morții neuitatului nostru prețin și coleg de universitate Aurel, cu inima cernită de jale luăm parte la doliul adânc ce s'a sălășluit în inimile nemângăete și sufletele încărunțite ale D-Voastră.

Dorim ca timpul, balsamul alinător al tuturor decepțiilor omenești, să Vă aducă — în frânturilor în jale — mângăere și curaj de viață pentru viitor. — *Tinerimea universitară română din Budapesta*.”

— **Alegerile municipale în Virșeț.** Din Virșeț ni-se scrie: Duminecă au avut loc aici alegerile municipale orașenești pentru Virșeț. Dintre cei douăzeci și cinci de deputați municipali numai șapte s'au ales din membrii partidului muncii. Lista Sârbilor radicali cu nouă candidați a reușit pe deplin. Șvabii naționaliști au scos deasemenea aleși pe șase candidați. Restul deputaților a fost împlinit cu trei bărbați aleși de partidul social-democrat.

— **Inhiderea cârciumelor în Bihor.** Pretorele din Vașcău la viitoarea adunare congregațională a comitatului va prezenta spre aprobare hotărârea a patru comune românești asupra închiderii cârciumelor în Dumineci și zi de sărbătoare. Opreliștea se începe dela 5 ore din preseara sărbătorii până ziua ce urmează după sărbătoare la ora șase dimineața. Reprezentanțele comunale din vorbă au adus această hotărâre, spunând că birturile demoralizează tineretul care în zilele de sărbătoare își prăpădește tot câștigul de peste săptămână, cu băuturi și cărți. Pentru cazurile de contravenție s'au hotărât pedepse aspre.

— **Maghiarizarea numirilor de comune în comitatul Timiș — a dat fiasco.** Din Timișoara ni-se scrie, că viceșpanul a dat o ordinațiune în al cărei înțeles numirile comunelor rămân aceleaș până la alte dispoziții. Se aduce ca motiv, că ordinațiunea ministerială, referitoare la maghiarizarea numirilor de comune nu a apărut încă în Monitorul oficial și astfel ordinul lui nu poate preveni ordinațiunii ministeriale.

Cauza retragerii ordinului dat este a se căuta nu în motivarea viceșpanului ci în dispoziția de nemulțumire a populației, și astfel s'a crezut de bine a pune capăt unor eventuale turburări, prin maghiarizarea cu forța a vechilor numiri de localități.

— **Catastrofa unui cinematograf.** Într'un sat din Rusia, pe aproape de orașul Dologie, s'a aprins un cinematograf în decursul reprezentației. Focul s'a lătit atât de repede în clădirea de scânduri, încât lumea n'a putut să iasă din bună vreme și nouăzeci de oameni au fost prefăcuți în scrum. Afară de aceasta patruzeci de inși s'au ales cu arsuri mortale.

— **Logodnă.** Dl Augustin Pinteș, candidat de avocat, s'a logodit cu d-șoara Eugenia Schill. Anunțurile de logodnă le-au răscumpărat făcând o dăruire în favorul »Reuniunii femeilor române selăgiane».

Felicitările noastre!

— **La fondul Antoniu Bechnitz** pentru răspândirea de cărți folositoare între meseriași, al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu», au mai dăruit: Romul Perian, funcționar consistorial, 20 bani. d-șoara Emilia Dissent, în amintirea repositului Petru Ciora, 5 cor., I. B. Boiu, paroh, 20 bani. Iosif Marcu, sen., pardositor, soța sa Paraschiva născ. Bendorfean și fiul lor Iosif, pardositor și soția acestuia Ema, 2 cor., T. P. 20 bani, Aurel Doican, inv. (Sebeșul-inf.) 30 bani și Vic. Tordășianu, prezid., 10 bani.

— **Pentru tinărul pictor fotograf Ilio Chidu,** care să atîă la o școală de pictură din Viena, au contribuit: Dr. Basiliu Preda, avocat câte 5 coroane lunar, pe lunile Decembrie 1910 Ianuarie, Februarie 1911, d-șoara directoară Elena Petrașcu câte 5 coroane lunar (pe luna Ianuarie — Martie), Dr. Iancu Melian, proprietar Zernești 20 coroane lunar (pro. Ian. Febr.), Petru Dăgoiu, cursor consist. câte 1 cor. lunar (pre. Dec.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —
ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după
fotografii vechi și noi în mărime naturală,
expuneri de obiective speciale pentru interioruri,
acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate.
Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

1910 și Ian., Maartie), I. Roman par. (Tâlmăcel) 1 cor., »Un binefăcător« (Sibiu) 100 coroane, Petru Iiies, compactor (Oreștia), Victor Păcală, Victor Stanciu, Aurel Popovici, Tim. Popovici, Aurel Bratu, profesori seminariai, câte 1 cor., Aurel Popp, Ioan Rebegea, Dav. Mohan, Anghel Bena, Petru Tincu, S. Rosca, funcționar la »Albina«, câte 1 cor., Dr. Nicolae Bălan, profesor seminariai 2 coroane, Victor Tordășian președinte și soția Eugenia Tordășian, profesoară câte 1 cor., Const. Popp, funcț. Albina, 2 coroane, Petru Simion funcționar și Mircea Cioran, pract. la »Albina«, Alexandru Gomșa, notar (Scoreiu), câte 50 bani.

— **Păr. canonic I. M. Moldovan** din Blaj a depus la Preaven. Consistor 70 acțiuni de ale institutului »Patria« din Blaj, în valoare nominală de 14 mii cor., ca din venitul acestora să se susțină școala românească gr-cat. din comuna Varfalău, locul nașterii sale.

— **Clarificare.** La reproșurile ziarelor noastre că: invitățile la petrecerea cu jocuri naționale, aranjată de »Asociațiune«, s'au tipărit într-o tipografie străină, dăm următoarea clarificare: Tipografia arhidiecezană din loc, care tipărește aproape toate publicațiile »Asociațiunii«, din cauza aglomerației de lucru, nu s'a putut angaja la tipărirea acelor invitări, iar altă tipografie românească, care să le fi tipărit în timp scurt și în condiții tehnice multumitoare, nici aici în Sibiu, nici în vecinătate nu este. Ceice s'au grăbit să facă instituției noastre reproșuri, ar fi putut înțelege că numai constrinși, de împrejurări și excepțional ne-am dus la o tipografie străină. Sibiu, 2 Martie 1911. Din încredințarea Biroului Asociațiunii: *Oct. C. Tăslăuanu.*

— **La fondul de 20 bani** pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, al Reuniunii meseriașilor sibienți, au mai dăruit: Victor Prda măsar (Avrig) și soția sa Eugenia n. Mandea 40 bani; învățăceii lăcătuși din fabrica Wagner și elevii atelierului de croitorie I. Hara, din venitul reprezentanței teatrale, date în Reuniune, 1 cor. Din priieșul constituirii însoțirii de credit »Raiffeisen« din Topârcea u-mătorii membrii din direcțiune au dăruit și anume: Vasile Suru, paroh, Nicolae Huditan, primar, Ioan Ilea, Nicoae Dordea și Vasile Stărbănuș, fiecare câte 20 bani și Victor Tordășianu, prezident 10 bani.

— **In sbor peste marea ligrică.** Sublocotenentul de vânători francezul Bague a voit să facă Luni, un sbor cu aeroplanul, dela Nizza până în Corsica. Ridicându-se în aer, a luat direcțiunea proiectată, dar un vânt puternic căruia motorul nu-i putea rezista la abătut din drumul său, și astfel a fost nevoit să parcurgă în zbor marea ligrică, care desparte Franța de Italia. Era deasupra insulelor gorgone când motorul încetă de a mai funcționa așa că aviatorul a trebuit să aterizeze. Drumul parcurs face 210 km. așa că este un enorm record față de a lui Bleriot peste canalul Mânecii, care a fost de 38 km.

— **Necrolog.** Subscriși cu inima înfrântă de nemărginită durere în numele lor și a numeroaselor rudeni anunță trecerea la cele eterne a mult iubitei și pururea neuitatei lor soții, mamă, fiică, soră și consăngeană *Leontina Rus* născ. *Răduț*, întâmplată după un morb greu și îndelungat, împărtășită fiind cu S. Sacramente ale muribunzilor, Sâmbătă în 4 Martie 1911 la 1 oară dimineața în al 46-lea an al etății și al 26-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor așeza spre odihnă vecinică Luni în 6 Martie 1911 la 1 oră d. a. dela locuința parohială în cimitirul gr. cat. din loc.

Posmuș, în 4 Martie 1911. Constantin Rus, preot, ca soț. Maria, Silvia, Valeria, Stefan Cioroian și Emil Ioan ca fii. Maria Răduț, ca mamă,

Amalia, Victoria, Cornelia și Eugen ca surori și frate. Ioan Pop și Rafila, Alesandru Rus și Silvia N. Popescu, Nicolae Simu, Mihail Pop-Lup și Iuliu Montani, Ioan Rus cu soția sa Maria, Ales. Gherghel și soția Ludovica, Ștefan Rus cu soția sa Rosalia, Ioan Duma cu soția sa Ana ca cumnași și cumnate Fie-i țărina ușoară și amintirea în veci binecuvântată!

— **Lege salutară.** Din New-York se anunță că parlamentul statului Indiana a primit cu 51 voturi contra 33, proiectul de lege, referitor la deobligarea ale celor cari voesc să lege căsătorie supunerii unei vizite medicale. Cei cari vor eluda legea se vor pedepsi aspru. Vor fi opriți de a se căsători cei înficiați de boli.

Praga se mărește. Vechia dorință a Cehilor de a vedea capitala lor mare și puternică, a intrat în stare de realizare. Consiliul comunal a primit cu majoritate de voturi propunerea de a se alătura la orașul Praga care era format de 8 arondismente, cu o populație de 219.553, încă 8 cercuri, cari să formeze suburbiile orașului. În urma acestei alăturări Praga, marea Praga, va număra 448.493 de suflete.

— **Vindecarea cancerului.** Societatea austriacă pentru vindecarea cancerului și-a ținut ieri prima ședință în sala festivă a universității. La aceasta adunare M. Sa a fost reprezentat de arhiducele Leopold Salvator care în vorbirea sa a dat expresie interesului ce poartă M. Sa pentru scopul nobil ce urmărește societatea. A vorbit și ministrul de instrucție publică, pe urmă profesorul Frankl a ținut o conferință despre problema vindecării cancerului.

— **Ciuma se arată și în Europa.** Ingrozitorul oaspe negru și-a făcut apariția și în Odesa, unde s'a constatat cu toată siguranța că a fost importat de doi călători veniți din Asia pe bordul unui vapor. Cei doi călători au murit amândoi. Comandantul portului a luat toate măsurile preventive și vasele din port au fost puse sub carantină pentru un restimp de zece zile. Intre locuitori s'a iscat o panică de nedescris și se crede că ciuma se va cuibări și în oraș.

— **Inelul lui Michelangelo.** Înainte cu o lună se lărise vestea că în Copenhaga a fost regăsit inelul lui Michelangelo. Ziarul danez »Politiken« într'un număr mai recent scrie că inelul a fost descoperit de Caarlusi, un arhitect care-l cumpăraseră dela anticarul Nathanson pentru doi franci. Inelul faimos, zace printre vechiturile de tot felul, alături de nasturi și ace iără nici ovaloare. După ce a curățit murdăria ce se așezase de veacuri peste el, arhitectul a văzut că e un splendid exemplar de pe vremea Renașterii și seamănă foarte mult cu faximilul publicat în »Mayer« al inelului lui Michelangelo. De atunci au trecut vr'o șase ani la mijloc și noul proprietar a studiat prin toate muzeele originalitatea inelului. Specialiștii muzeului din Londra spun că inelul lui Michelangelo e opera lui Piermaria da Pesca cărui i-a plătit optsute de scuzi pentru el și nu se poate admite ca artistul să fi lucrat două exemplare. La Louvre se spune că prin anii 1812 încă aveau inelul, dar în anul acesta s'au furat de aici o mulțime de lucruri și probabil și inelul să fi dispărut tot atunci. Pe piatra inelului din vorbă e gravată o scenă dela culesul viilor și numele artistului Pesca. Toate aceste dovedesc că relicvia lucrată în carniol a fost de fapt a lui Michelangelo.

— **Atentatul unui Albanez contra unui Turc.** Din Belgrad se anunță: Vineri seara un

Albanez, Ibrahimovic, a tras cu revolverul în contra Turcului Sașir-Aga fără să-l nimerască. Apoi Ibrahimovic a luat o la fugă, trăgând cu revolverul asupra celor cari îl urmăreau, răbind pe doi trecători și pe un jandarm. Un alt jandarm a tras în contra albanezului răbindu-l grav. Ibrahimovic a fost transportat la spital.

Acest incident a pricinuit o mare senzație. S'a spus că ar fi un atentat de politică.

— **Jubileul războiului franco-rus.** În Moscova se fac mari pregătiri pentru serbările jubileare ale războiului de 100 de ani cu Napoleon Bonaparte și în scopul acesta se va inaugura și »muzeul 1812«, care va fi punctul culminant al festivităților. Ideia acestui muzeu datează de pe vremea țarului Alexandru I, care avea de gând să edifice alături de catedrala din Moscova, o galerie în care să fie păstrate toate lucrurile cari privesc războiul și documentele despre viteja Rușilor. Alexandru însă nu și-a putut împlini planul și astfel a fost reluat anul acesta de țarul Nicolae.

Muzeul e compus din șapte sale: în mijloc e sala țarului Alexandru, în dreapta și stânga câte trei sale, a Francezilor și Rușilor. Alături de relicviile din 1812 se vor pune și cele din 1811, 1813 și 1814. Pentru eternizarea luptei ce a avut loc aproape de Moscova, țarul Nicolae a dăruit 250.000 de ruble. A cumpărat și patruzeci de pânze ale pictorului Verescigian, în cari au fost prinse momente de pe vremea războiului.

Intre darurile lui e și sania lui Napoleon și mai multe obiecte de tabără. Comisia muzeului s'a adresat și francezilor ca să contribuie și ei cu obiectele ce le stau la dispoziție, la aranjarea muzeului.

x **Din esența mea se poate pregăti pe lângă o economisire de 200% ieftin acasă după carte ușor și curat licher, rum, rachiu și coniac. Esența pentru un litru 50 fileri.** Rachiu alai, Anisette, Piersică, Benedictin, Chartreus, Piere imperiale, Amar, Chimin, Catea, Coniac, Marăsquino, Roze, Vanilia, **Esența pentru 1 litru rum, de amanas și rum de lamaica 32 fileri.** **Esența pentru 1 litru rachiu de prune, de drojzii și trebere 20 fileri.** **1 litru spirit de % rafinal 2 cor. 20 fil.** **Parul curat și mustața căruntă se vopșesc bine cu vopșea »IDEAL« pentru păr care e nestrecorată.** Prețul 3 cor. Se află de vânzare în toată coloarea la **Fekete Mihály, droguerie la »Iger« în Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely).**

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
26 odăi aranjate cel mai modern;
 Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
 Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
 Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
 Director-șef: **Dr. A. Cozmutza.**

ECONOMIE.

Ocuparea posturilor de conducători la societățile pe acții.

Sub acest titlu »Magyar Pénzügy« reproduce articolul unui ziar de specialitate, al societăților pe acții germane, care se plânge, că în timpul din urmă s'a înrădăcinat tot mai mult obiceiul de a se împlini posturile de conducători la societățile pe acții și în deosebi la bănci cu iuriști și mai cu seamă cu astfel de iuriști, cari au fost funcționari înalți de stat. — Articolul arată defectele ce rezultă din această cauză, din punct de vedere administrativ și al afacerilor. Conclude mai departe, că, prin faptul, că conducătorii băn-

lor se asentează numai din rândul ăstorfel e persoane, va veni vremea, când tot mai tineri se vor dedica carierei comerciale în consecință cu atât mai mulți pe cariera juridică, pentru că iuristul tot poate fi și mai urând director de bancă, decât un comerciant, care posedă științele comerciale în degeal cel mic.

Zice mai departe foaia germană, că băncile motivează purcederea lor cu faptul, că iuriști îndeosebi aceia cari au fost în serviciul tatului, în decursul funcționării lor și-ar fi câștigat capacitatea de a reprezenta, că sunt oameni atrăgători și în fine, că în ziua de azi abia mai este transacțiune comercială, a cărei rezolvire favorabilă să nu fie avizată la tința juridică.

Cele două motive dintâi nici nu merită atențiune. Mai multă însă cea din urmă.

Nu-i indiferent pentru societate, că afacerile să se conduc în conformitate cu legile, respective cu interpretarea corectă a acestora sau nu. Este de lipsă deci, ca conducătorii societăților să poseadă cunoștințele de drept necesare. Nu urmează însă, ca conducătorii să fie totuși juriști. Căci ori cât de mare pondă am pune pe cunoștințele de drept, fără îndoială, pentru conducerea unei întreprinderi comerciale, cunoștințele comerciale sânt de o însemnătate cu mult mai mare. Va zice poate cineva, că un jurist escelent, poate fi totodată și un comerciant bun. Aceasta ar fi o afirmare greșită. S'ar putea aduce exemple, dar lăsându-le pe acestea la o parte, să ne provocăm numai la experiența generală, care ne arată, că cu cât este cineva un jurist mai excelent, cu atât este un comerciant mai slab.

Lucru natural. Dela un comerciant se cere să aibă curaj în hotărâre, să poată judeca iute conjuncturile și să cere ca să se știe folosi iute și la vreme de ocaziunile ce i-se ofer. Juristul, din contră, este trăgător, nu se prea încrede, întârzie, pentru că la judecarea unei afaceri se afundă în chestii de drept și atât scrutează și atât speculează până ce scapă buna ocaziune. Procesele lungi tocmai iuriști buni le fac, de oarece fieștecă chestie, ba chiar și cuvinte singuratică le aprofundează și le răstălmăcesc din fir în păr, pe baze de drept.

Afacerile comerciale, numai cei pregătiți pe această carieră le pot rezolvi corect, de oarece pregătirea lor se bazează pe studii reale și astfel și-au câștigat și o judecată mai reală în astfel de lucruri. Încât privește cunoștințele juridice — cari încă sânt imperative — să cere mai mult, ca respectivul comerciant să aibă o judecată sănătoasă pentru că să fie în stare a interpreta legile corect.

Acestea le spune articolul amintit și se ocupă mai departe cu problema: cum s'ar putea introduce în școale, mai acomodată, studiul de drept necesar comercialiștilor. După o tratare mai lungă, face propunerea, să se decidă un curs de un an pentru studenții cei mai buni, cari ar vroi să se ocupe și cu acest studiu. Asupra acestei teme nu voesc să stărui, deoarece cade în altă competență, precum și în direcțiunea școalelor comerciale, cari au da-

torința de a se îngriji, ca elevii cari părăsesc pragul școalei, să fie cât mai apți pentru practică.

Voesc însă, ca în legătură cu cele de sus, să fac o reprivire asupra băncilor noastre românești. Foaia germană din chestiune se plânge că posturile de conducători la institute sânt ocupate în mare parte de iuriști, cu toate că nu sânt destul de destoinici pentru aceste posturi. Ce să zicem noi însă, când ne gândim că directorii executivi ai băncilor noastre — afară de avocați — sânt preoți și învățători, ba chiar și câte un țaran mai bogat, cari nu posedă nici cunoștințe de drept, dar nici comerciale? Ba ce e mai mult — la câteva bănci — nici măcar posturile de funcționari nu sânt ocupate de către specialiști, ci tot de preoți și învățători!

E lucru trist acesta, și efectul lui se și vede. Dacă aruncăm o privire în bilanțurile institutelor noastre, — afară de 2—3 mai mari — toate ne prezintă aceleași operațiuni monotone, de împrumuturi pe cambii și pe ipotecă: iar toată speculațiunea lor se concentrează în jurul încăsării unor interese și proviziuni cât de mari, ca astfel să poată realiza și un profit cât de mare. Acest lucru nu va contribui la consolidarea noastră pe terene economice, de oarece respectivele bănci caută să exploateze pe țaran, storeând dela ei în interese și proviziune 10—16%, iar în cheltuieli de întabulare sume colosale.

Sânt stări cari nu vor putea dăinui mult, căci zecile de băncuțe uzurare, nu s'au înființat din necesități economice, ci din intrigă și egoism personal, care este totodată și cauza demoralizării politice de azi! Sânt ușuratică aceste institute în acordarea de împrumuturi și astfel în loc să ajute publicul în adevăratul sens al cuvântului, contribuiesc de a dreptul la îngreunarea lui. În zelul lor de a prospera, respective de a realiza profit mare, dau împrumuturi ori și cui — pe lângă procente mari, se înțelege — momindu-i cu promisiuni. Operațiunilor lor deci se reduc la geșefturi ovrești și această-i sarcină pe noi.

Eu cred, că mai cu succes ar putea interveni atât în chestiunea funcționarilor, cât și în cea din urmă asociațiunea institutelor noastre financiare „Solidaritatea”. În „Tribuna” nr. 32 s'a mai slevat chestiunea directorilor, dar păcat că nu va avea răsunet. Trecând dela cele economice, lipsa conducătorilor specialiști se resimte și pe alte terene. Mai ales în situația de astăzi, mai liber, comercialiștii s'ar putea mișca pe terenul social și politic, căci ei nu sânt avizați nici la congruă nici la alte ajutoare de stat și astfel ar putea contribui mai mult la desrobirea noastră intelectuală, decât cei amintiți. — Diviziunea muncii este de mare însemnătate și ar fi de dorit o reformă salutară în direcția aceasta! P. T.

„Primejdia valahă”.

Domnule redactor!

Dă-mi voie să aduc și eu câteva dovezi despre neasămănata primejdie valahă, ce amenință cu sguduire din temelii puternicul Stat al Mării Ungării. Dovezile le aduc din o singură comună unde cunosc, relativ bine, raporturile de proprie-

tate funciară. Alți cititori îndemne-se să dea și ei astfel de informații despre comunele lor, pentru a scoate în relief dorit faimoasa primejdie, de care se valetă așa de amar viclenele vulpi din capitală și din provincie.

Comuna *Geoagiu-de jos* (ung. *Algyógy*) e un emporiu al munților metalici din Transilvania E resfirat pe o parte și pe alta a văii cu acelaș nume, în lungime respectabilă. Dela podul peste Murăș, până la badea Sivu lui lui Ilișie, dela prima casă lângă Murăș, până la ultima casă în sus, la cotifura drumului spre băi, trebuie să alergi vr'o 5 km. Cale de-o oră bună, pe jos, iar pentru al de mine, cam dela 2 în sus.

Odinioară era orășel (*quondam oppidum*), cum îl consideră și astăzi *»pădurenii«* (locuitorii de pe Valea Geoagiului în sus). Constă din 4 părți: Joseni, Suseni, Poienari și Băi (Fereedu). Are, în total, vr'o 3000 locuitori: în parte covârșitoare Români, apo Evrei, Unguri etc. Stăpânirea l-a înzestrat cu notariat, pretură, judecătorie, carte funduară, poștă, telegraf, telefon, farmacie. Trăiesc deci aici notari, preoți, judecători, avocați, medici, farmaciști și alți ipochimeni. Să nu uităm pe jandarmi și finanți, școala de Stat și grădina de copii.

Negoțul, de sine înțeles, e reprezentat de poporul ales al lui Iehova. Excepție fac doi comercianți unguri și unul român, care tocmai acum a început să se stabilească.

Meseriașii sânt mai învrăstați. Noi avem între ei: un mășar, un țesător, un păpuțar, câțiva zidari, un măcelar și un fierar. La toate aceste meserii mai avem calfe și învățăcei.

Ca instituții avem: trei biserici greco-orientale, una greco-catolică, o școală confesională gr.-or. și o casă de păstrare (*»Geogeană«*), care din institut financiar, devine treptat un așezământ financiar economic, căci numai astfel își poate împlini misiunea în mijlocul poporului unde se află.

Sub raportul proprietății funciare, fost au și pe aici proprietăți nemeșesti. Pe timpul principilor ardeleni, teremele din Geoagiu erau din cele mai cercetate Gavril Beihlen, cei doi Rákóczy, și Mihail Apafi și-au petrecut destule zile pe aici. În August 1816, Francisc Kazinczy a aflat la băi familii nobile din cele mai vestite din comitatele Hunedoara și Alba-de-jos. Ba le putea face căutate exclusiv familia proprietară a baronului Bornemisza, împreună cu familiile baronului Györty și a conților Kun, toate din Geoagiu.

De prin 1880 însă, toate moșiile nemeșesti s'au derăpănat. Moșia baronului Bornemisza ajunge proprietatea lui *Fried Eskeles*, care o ține și azi, cu băi cu tot.

Moșia baronului Györty o cumpără cu 25,000 floreni *Rafael Ignatz*.

Moșia contelui Kun István ajunge proprietatea *»diregătorului său credincios«*, *Solomon* (astăzi a fiului acestuia, Izidor.)

Moșia altui Kun, de zeci de ani ținută în arendă de Evrei, va ajunge probabil proprietatea vr'unui Stern...

Afacerile au mers deci strună...

Singura notă discordantă a dat'o contele Kun Kocsárd, când la 11 Iunie 1889 și-a dăruit moșia societății EMKE care împreună cu ministerul de agricultură au întemeiat aici cunoscuta Școală Agronomică, pentru Săcui.

Compatrioții noștri unguri sânt amețiți de fantasmagoria primejdiei băncilor valahe în timp ce Mór, Sloim, Eskeles și ceilalți — eiusdem farinae — le iau terenul de sub picioare.

În discuția din parlament a planului de lucru pe 1911 al Biuroului de statistică, deputații Sümegi Vilmos și Baross János cereau ca biuroul statistic să *»adune în mănunchiu«* cuceririle de

Atelier optic. Isvor vrednic de încredere și ieften pentru orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

Giuvaergiu. Mátyás király-tér 15.

Fosta prăvălie HUSZNIK.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciosornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvaere din aur, argint, briliante și obiecte din argint veritabil de China, cum și în articole optice.

moșii ce le fac băncile daco-române și panslave, sângerarea săcuimei și alte primejdii de importanță necondiționată!

Domnii Sümegi și Baross pot fi veseli, că noi am început adunarea în mănunchiu a acelor primejdii. Și statistica, pe zi ce merge, devine mai instructivă, mai interesantă... *Gavr. Todica.*

»Rev. Econ.»

Adunarea generală a Băncii Naționale a României. Din București se anunță:

Acționarii Băncii Naționale s'au întrunit Duminică după amiază în adunare generală în sala cea mare a băncii sub președinția dlui Anton Carp guvernatorului băncii.

Dl *Carp* a dat citire raportului consiliului de administrație care începe prin a aminti pierderea lui Eugen Carada care a contribuit atâta la progresul realizat de bancă, și după ce pune în vedere acționarilor mișcarea făcută în direcțiunea băncii către finele anului trecut se ocupă de afacerile financiare, remarcând, că urcarea scontului la diferite bănci de emisiune din străinătate n'a avut nici-o înrăurire asupra taxei scontului băncii noastre. Motivele sânt lesne de înțeles, spune raportul, fiindcă în anul 1910 România a avut o recoltă foarte abundentă și exportățiunile de cereale sânt considerate ca cele mai importante.

Situațiunea fiind favorabilă, Banca nu numai că a menținut taxa scontului la 5 la sută, dar a putut satisface toate cererile de scont și de împrumuturi, fie ale particularilor, fie ale casei Centrale a Băncilor populare cari se iac sub garanția statului.

Beneficiile brute realizate în 1910 au fost de 9.321.918 lei și 49 bani din care deducându-se suma totală a cheltuielilor făcute de 2.763.669 lei și 81 bani rămâne un beneficiu net de 6.558.248 lei și 68 bani care se va distribui astfel 720.000 lei ca prim dividend, 1 milion 167.649 lei și 74 bani se vor trece la fondul de rezervă, 3 milioane 360.000 lei al doilea dividend, iar restul se va distribui casei de pensuni a funcționarilor ministerului de finanțe și consiliilor de administrație și de cenzori.

După aprobarea dărei de seamă dl Missir a luat cuvântul din partea acționarilor făcând elogii direcțiunei pentru modul de conducere al acestui institut. Vorbind de statua regretatului E. Carada spune că ea va fi ridicată pe proprietatea Băncii și anume locul dintre strada Lipsani și stada Smârdan.

Dl *N. P. Janovici*, comisarul guvernului, spune că simte cea mai mare mulțumire sufletească de-a aduce la cunoștință, că este autorizat să declare că guvernul nu numai că va transmite dorința d-voastră viitorului Consiliu comunal dar încă va stăruii și d-sa ca să se dea uneia din stradele Capitalei, numele regretatului Eugeniu Carada.

Se procedează la alegerea membrilor din Consiliu al căror mandat expiră și se relege d-nii V. Antonescu, director, și Al. Vericeanu, censor, și se confirmă cooptarea dlui Cioran Corneliu ca director.

BIBLIOGRAFII.

In curând va apare:

»Magdalena«

poem dramatic în 3 acte

De **A. Maior.**

Abonamente se pot face de pe acum trimițând 3 cor. la librăria »Tribunii«.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

Mesagii, proclamații, răspunsuri și scrisori oficiale ale lui Cuza-Vodă à 1.25 plus 20 fil. porto.

I. Codru Drăgușanu. *Călătoriile unui român ardelen în țară și în străinătate.*

(1835—44) (Peregrinul Transilvan). Ediție prefăcută în stilul literar de astăzi de C. Onciu, cu o prefață de N. Iorga à 1.50 plus 10 fil. porto.

Dumitru C. Moruzi. Instrăinații. Studiu social în formă de roman à 2.— plus 20 fil. porto.

Erich Kurt Groeger. Fata lui Nea Dincă. Dramă în 4 acte. Cu o prefață de N. Iorga à 2.— plus 10 fil. porto.

I. Agârbiceanu. *În întuneric.* Nuvele à 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. *Feciorul și alte nuvele.* à 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. *În sărbători.* Nuvele à 150+20 fil. porto.

Hai să râdem. *Almanachul revistei Minerva* ilustrată pe 1911 à 1+20 fil. porto.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare următoarele cărți *mai nou apărute:*

H. Stahl. Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustrațiuni originale à cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Joan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus 10 fil. porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, à 75 fil. plus 5 fil. porto.

Victor Eftimiu. Fără suțlet. Nuvele și schițe à 30 fil. plus 5 fil. porto.

Apostol D. Culea. Învățământul despre natură. În școala primară à cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Consfătuirea din 23—24 April 1910 a partidului Naționalist-democrat și întrunirea publică din 25 April 1910, Cuvântările ținute la aceste prilejuri à 50 fil. plus 10 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebre. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de *Aron Boca din Velcheriu.* Ed. II. revăzută și îndreptată à 70 fil. plus 5 fil. porto.

C. Rădulescu motou. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri à 15 fil. plus 5 fil. porto.

D. Rădulescu Motru. Sufletul neamului nostru. Calități bune și defecte à 15 fil. plus 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare Mineile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

Biblioteca universală.

Nr. 1. N. Ţinc: »Monstrul« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 2. Contele Aulic de Echartshausen: »Pricina Răsvrătirilor și Leacul lor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 3. M. Eminescu: »Sărmanul Dionis«, nuvelă à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 4-5. Henryk Sienkevicz: »O idilă în Savana« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 6. Emile Zola: »Sărbătoarea din Coqueville« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 7. Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 8-9. Leon Tolstoi: »Un desmoștenit al soartei« și »Romanul unui cal«, à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Carol de Eckartshausen: »Isvoarele crimelor și posibilitatea de ale preîntâmpina« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Xavier de Maistre: »Tinăra Sibireană« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 12. Bernardin de St. Pierre: »Coliba indiană«, à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 13. Wilhelm Hauff: »Cerșetoarea dela Podul Artelor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 14. Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 15-16. Mor Jokai: »Nuvele« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 17-18-18. N. G. Rădulescu-Niger: »Jertfa«, à 75 fil plus 10 fil.

Nr. 20. Alphonse Daudet. »Nuvele«. à 25 fil. plus 10 fil. porto.

Nr. 21. Honoré de Balzac: »Nuvele«. à 25 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 22, 23, 24 și 25. N. Rădulescu Niger: »Gelozie« 1 cor. plus 10 f. porto.

Nr. 26 și 27. Alexandru Petöfi: Funia călăului 50 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 28 Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Poșta Administrației.

M. Riscuția Budapesta. Mai aveți de plătit în abonament 2 cor. pe anul 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Gheorghiu.

Tribuna instituită tipografic: N. G. Rădulescu.

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femeștil.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cărnărie
Sibiu-Nagyszeben, Reisperegasse 8.

Recomandă specialități de prima calitate de cărnați, slănină și articlii de cărnărie, precum carne fină (kaiserfleisch), cîrnaț, slănină cu ațu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și sîngerete, specialități de măieși și sîngerete, paștete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, s. a.

comandă mari prețuri reduse.
Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comăndele sânt a se adresa la firma de mai sus.

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

ANUNȚ.

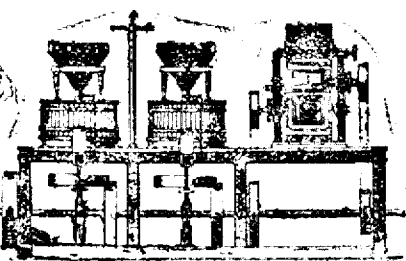
In cancelaria notarială din H.-Csúcs (Ciuciott Arad) imediat află aplicare un tiner versat în afacerile notariale — de scrietor. Vor fi preferiți acei tineri, cari în urma praxeii mai estinse vor putea conduce și afacerile orfanale — după ce va fi ales ca tutor orfanal.

Salariul ca scrietor anual 790 cor., — iar ca tutore orfanal 336 cor. solvit din casa comunală ulterior lunar, pe lângă acelea, — cuartir din una odaie și încălzit — și de după sirguință se va împărtași și din veniturile laterale.

Numai acei indivizi pot reflecta la posibilitățile de mai sus — cari au praxa recerută, apte completă și intențiune de a ocupa posturile susnumite timp mai îndelungat (cam vre-o 2—3 ani).

Primesc ieftin și cu garanță repararea de mașini de îmblătit, chiar și de acelea, a căror cazan are lipsă de probă.
MIHAI BĂNĂȚEANU,
mașinist diplomat.
ARAD, Strada Vendel numărul 5.

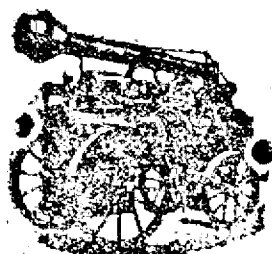
Lucza József
atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.
PRIMEȘTE:
vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de dollu — mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din prov. se efeptuesc imediat și pr.

Ofere

motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și îmblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale
montarea deplină a morilor
precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

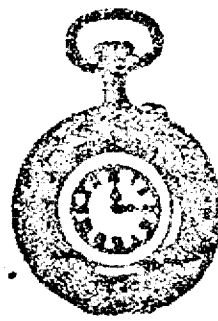
Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =
Biroul de intermedare:
■ Vig Lajos ■
Arad, Piața Arpád Nr. 5.
— Telefon Nr. 671. —

MEGYERI IMRE
văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA-IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lângă biserica călug).
Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă de croitor.
Fanta István croitor de haine bărbătești în Cluj—Kolozsvar, Szentegyház-u. No 1.
Iși recomandă
atelierul de croitorie pentru bărbați
corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțlene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

ȘLEPÁK A.

ciasornicar, aurar și giuvaergiu
Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

Mare depozit de totfelul de oroloage de buzunar, de părete, atârătoare precum și totfelul de giuvaergicale de aur și argint. Reparări de oroloage și giuvaergicale se efeptuesc prompt. Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr eu cel mai mare preț de zi. —

STAMM EDE SUCCESOR
RESCH FERENCZ,

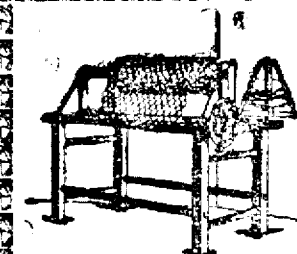
atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut PFAPP de toată mărirea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solv și în rate.

Cele mai noi Patefoane, fără schimbarea acului, pe lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459. Preț-curent la dorință trimite gratuit

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediaza

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimit gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

moșii ce le fac băncile daco-române și panslave, sângerarea săcuimei și alte primejdii de importanță necondiționată!

Domnii Sumești și Baross pot fi veseli, că noi am început adunarea în mănunchiu a acelor primejdii. Și statistica, pe zi ce merge, devine mai instructivă, mai interesantă... *Gavr. Todica.*

»Rev. Econ.»

Adunarea generală a Băncii Naționale a României. Din București se anunță:

Acționarii Băncii Naționale s'au întrunit Duminică după amiază în adunare generală în sala cea mare a băncii sub președinția dlui Anton Carp guvernatorului băncii.

Dl Carp a dat citire raportului consiliului de administrație care începe prin a aminti pierderea lui Eugen Carada care a contribuit atâta la progresele realizate de bancă, și după ce pune în vedere acționarilor mișcarea făcută în direcțiunea băncii către finele anului trecut se ocupă de afacerile financiare, remarcând, că urcarea scontului la diferite bănci de emisiune din străinătate n'a avut nici-o înrîurire asupra taxei scontului băncii noastre. Motivele sânt lesne de înțeles, spune raportul, fiindcă în anul 1910 România a avut o recoltă foarte abundentă și exportățiunile de cereale sânt considerate ca cele mai importante.

Situațiunea fiind favorabilă, Banca nu nura că a menținut taxa scontului la 5 la sută, dar a putut satisface toate cererile de scont și de împrumuturi, fie ale particularilor, fie ale casei Centrale a Băncilor populare cari se iac sub garanția statului.

Beneficiile brute realizate în 1910 au fost de 9.321.918 lei și 49 bani din care deducându-se suma totală a cheltuielilor făcute de 2.763.669 lei și 81 bani rămâne un beneficiu net de 6.558.248 lei și 68 bani care se va distribui astfel 720.000 lei ca prim dividend, 1 milion 167.649 lei și 74 bani se vor trece la fondul de rezervă, 3 milioane 360.000 lei al doilea dividend, iar restul se va distribui casei de pensuni a funcționarilor ministerului de finanțe și consiliilor de administrație și de cenzori.

După aprobarea dărei de seamă dl Missir a luat cuvântul din partea acționarilor făcând elogii direcțiunei pentru modul de conducere al acestui institut. Vorbind de statua regretatului E. Carada spune că ea va fi ridicată pe proprietatea Băncii și anume locul dintre strada Lipsani și stada Smârdan.

Dl N. P. Janovici, comisarul guvernului, spune că simte cea mai mare mulțumire sufletească de-a aduce la cunoștință, că este autorizat să declare că guvernul nu numai că va transmite dorința d-voastră viitorului Consiliu comunal dar încă va stăruii și d-sa ca să se dea uneia din stradele Capitalei, numele regretatului Eugeniu Carada.

Se procedează la alegerea membrilor din Consiliu al căror mandat expiră și se relege d-nii V. Antonescu, director, și Al. Vericeanu, censor, și se confirmă cooptarea dlui Cioran Corneliu ca director.

BIBLIOGRAFII.

In curând va apare:

»Magdalena«

poem dramatic în 3 acte

De A. Maior.

Abonamente se pot face de pe acum trimițând 3 cor. la librăria »Tribunii«.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

Mesagii, proclamații, răspunsuri și scrisori oficiale ale lui Cuza-Vodă à 1.25 plus 20 fil. porto.

I. Codru Drăgușanu. Călătoriile unui român ardelen în țară și în străinătate.

(1835—44) (Peregrinul Transilvan). Ediție prefăcută în stilul literar de astăzi de C. Onciu, cu o prefață de N. Iorga à 1.50 plus 10 fil. porto.

Dumitru C. Moruzi. Instrăinații. Studiu social în formă de roman à 2.— plus 20 fil. porto.

Erich Kurt Groeger. Fata lui Nea Dincă. Dramă în 4 acte. Cu o prefață de N. Iorga à 2.— plus 10 fil. porto.

I. Agârbiceanu. În întuneric. Nuvele à 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. Feciorul și alte nuvele. à 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. În sărbători. Nuvele à 150+20 fil. porto.

Hai să râdem. Almanachul revistei Minerva ilustrată pe 1911 à 1+20 fil. porto.

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

H. Stahl. Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustrațiuni originale à cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Joan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus 10 fil. porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, à 75 fil. plus 5 fil. porto.

Victor Eftimiu. Fără suilet. Nuvele și schițe à 30 fil. plus 5 fil. porto.

Apostol D. Culea. Învățământul despre natură. În școala primară à cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Consfătuirea din 23—24 April 1910 a partidului Naționalist-democrat și întrunirea publică din 25 April 1910, Cuvântările ținute la aceste prilejuri à 50 fil. plus 10 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebre. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată à 70 fil. plus 5 fil. porto.

C. Rădulescu motou. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri à 15 fil. plus 5 fil. porto.

D. Rădulescu Motru. Sufletul neamului nostru. Calități bune și defecte à 15 fil. plus 5 fil. porto.

La librăria Tribunei se află de vânzare Mineile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

Biblioteca universală.

Nr. 1. N. Ţinc: »Monstrul« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 2. Contele Aulic de Echartshauseu: »Pricina Răsvrătirilor și Leacul lor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 3. M. Eminescu: »Sărmanul Dionis«, nuvelă à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 4-5. Henryk Sienkevicz: »O idilă în Savana« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 6. Emile Zola: »Sărbătoarea din Coqueville« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 7. Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 8-9. Leon Tolstoi: »Un desmoștenit al soartei« și »Romanul unui cal«, à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Carol de Eckartshausen: »Isvoarele crimelor și posibilitatea de ale preîntâmpina« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Xavier de Maistre: »Tinăra Sibireană« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 12. Bernardin de St. Pierre: »Coliba indiană«, à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 13. Wilhelm Hauff: »Cerșetoarea dela Podul Artelor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 14. Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 15-16. Mor Jokai: »Nuvele« à 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 17-18-18. N. G. Rădulescu-Niger: »Jertfa«, à 75 fil plus 10 fil.

Nr. 20. Alphonse Daudet. »Nuvele«. à 25 fil. plus 10 fil. porto.

Nr. 21. Honoré de Balzac: »Nuvele«. à 25 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 22, 23, 24 și 25. N. Rădulescu Niger: »Gelozie« 1 cor. plus 10 f. porto.

Nr. 26 și 27. Alexandru Petöfi: Funia călăului 50 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 28 Guy de Maupassant: »Nuvele« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Posta Administrației.

M. Riscuția Budapesta. Mai aveți de plătit în abonament 2 cor. pe anul 1910.

Redactor responsabil: G. G. G.

Tribuna instituită: tipografic N. G. G.

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cărnărie
Sibiu-Nagyszeben, Reispérgasse 8.

Recomandă specialități de prima calitate de cărnași, slănină și articlii de cărnărie, precum carne fină (kaiserfleisch), cîrnaș, slănină cu ațu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și sînge-ete, specialități de măieși și sîngerete, paștete de carne și caș de porc; slănină pentru trunchiori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, s. a.

comandă mari prețuri reduse.
Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comănde sunt a se adresa la firma de mai sus.

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

ANUNȚ.

In cancelaria notarială din H.-Csúcs (Ciuciott Arad) imediat află aplicare un tiner versat în afacerile notariale — de scrietor. Vor fi preferiți acei tineri, cari în urma praxeii mai estinse vor putea conduce și afacerile orfanale — după ce va fi ales ca tutor orfanal.

Salarul ca scrietor anual 790 cor., — iar ca tutore orfanal 336 cor. solvit din casa comunală ulterior lunar, pe lângă acelea, — cuartir din una odaie și încălzit — și de după sirguință se va împărtași și din veniturile laterale.

Numai acei indivizi pot reflecta la posibilitățile de mai sus — cari au praxa recerută, stăruința completă și intențiune de a ocupa posturile susnumite timp mai îndelungat (cam vre-o 2—3 ani).

Primesc ieftin și cu garanță repararea de mașini de îmblătit, chiar și de acelea, a căror cazan are lipsă de probă.

MIHAI BĂNĂȚEANU,
mașinist diplomat.
ARAD, Strada Vendel numărul 5.

Lucza József

atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:
vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de dollu — mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din prov. se efeptuesc imediat și pr.

Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de intermedare:
■ Vig Lajos ■
Arad, Piața Arpád Nr. 5.
— Telefon Nr. 671. —

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatal rufelor cu aburi, în ALBA-IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

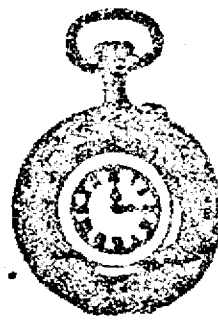
Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă de croitor.

Fanta István croitor de haine bărbătești în Cluj—Kolozsvar, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă atelierul de croitorie pentru bărbați corespuanzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțlene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

ȘLEPÁK A.

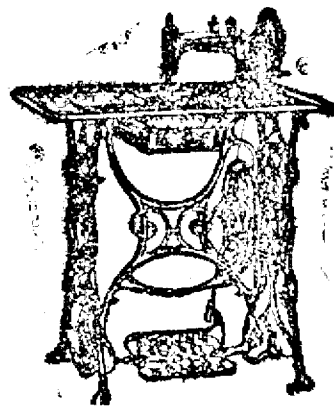
ciasnornicar, aurar și giuvaerglu
Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

Mare depozit de tot-felul de oroloage de buzunar, de părete, atârănătoare precum și tot-felul de giuvaergicale de aur și argint. Reparări de oroloage și giuvaergicale se efeptuesc prompt. Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

STAMM EDE SUCCESOR
RESCH FERENCZ,

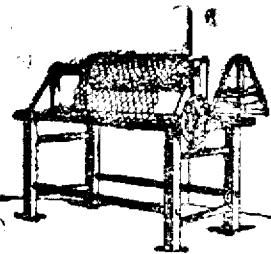
atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PFÄFF** de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solv și în rate.

Cele mai noi Patefoane, fără schimbarea acului, pe lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459. Preț-curent la dorință trimite gratuit

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediaza

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

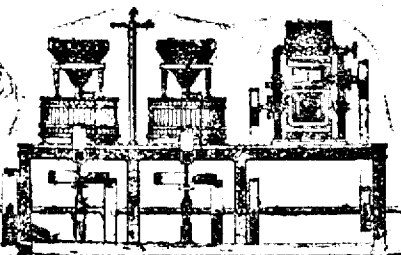
Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimit gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

KÁLNÁI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely

Ofere

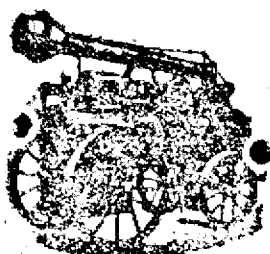
motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile

pentru arat și îmblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale

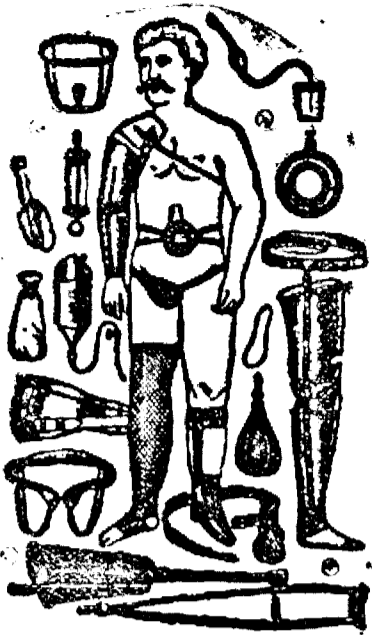
montarea deplină a morilor

precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

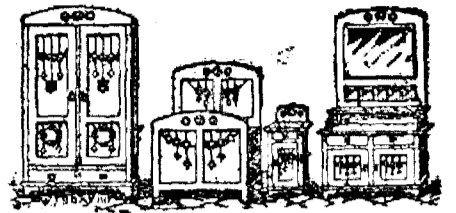
unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni artificiale, clorapl de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

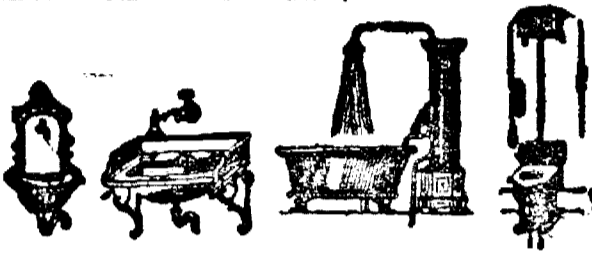
Schuster Ferenc

măsar pentru zidiri și mobile
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 1

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și sa
loane pre um și aranjamente pentru
cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate

Apa- ducte.

Cei ce doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.
cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă ducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școale. — Specialist în sonda. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rîndială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scob
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și m
iestru piatr

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u.
Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labra-
dor, granit, sienit, etc. — —

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

Nagyszében, Fleischer-gasse 17.

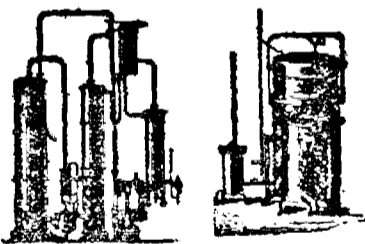
Filiale: Déva și Nagyvárad.

Friedrich Ohnweiler

hărăgar în Szászsebes,
Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuire: instrumente de fabricare de
spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa
acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri
necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri
birturi, instituțiuni etc.

Vase de fierț cafea, vase
de spălat și curățit.

Mai departe primește și
montarea și repararea
fântanelor artificiale pe
lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din
material de prima calitate.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente
muzicale în

Versecz
Kudrici-ut 5, colțul
străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția
onoratului public din
loc și jur, magazinul
său de instrumente
muzicale provăzut cu
puteri de prima forță
unde se află, viori, tam-
burine, armonice, gra-
mofoane, tobe, ciele,
triangule, oboe, flaute,
clarinete, goanre, etc.
cari toate se pregătesc
și se repară pe lângă
prețuri moderate.

Instrumente vechi se
primesc pelângă pre-
țurile cele mai mari
posibile. Comandele
se efectuează prompt.

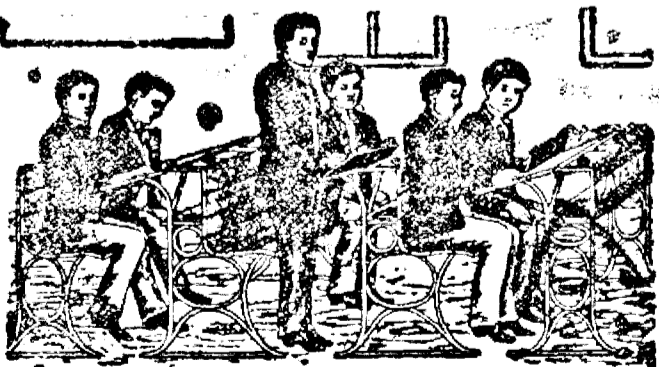
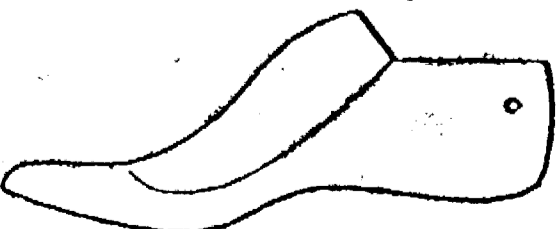
Prima fabrică de calapoade și calupe

(Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár)

Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos u. Nr. 5

Recomandă calapoade și calupe foarte
bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se
pune un pond
deosebit.

Comandele din
provinciă se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețu-
rile cele mai ieftine.
Serviciu excelent.

Cele mai moderne

mobile

fier și aran

și cele mai pract

bănci higi

nice de școa

și mobilarea

culintelor, hote

lor, spitalelor

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune m
eriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se li
rează numai de cătră firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

- Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur că

atelierul de fotografiat

din Strada Weitzer János No 3, începând dela 1 Martie

l'am predat fiului meu

Kossak Sándor

care a primit în direcțiunea aceasta orice obligament și rezponzabilitate.

Fiul meu Kossak Sándor care va conduce independent atelierul din Arad, în urma experiențelor câștigate în străinătate va merita cu atât mai mult sprijinul publicului și prin cunoștințele sale moderne îl va potența mare.

Mulțumind onor. public pentru sprijinul ce mi-l-a dat până acum îl rog să i-l dea și fiului meu.

Arad, la 1 Martie n. 1911

Cu stimă :

Kossak József,

fotograf de curte al camerei ces. și reg.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur că începând dela 1 Martie st. a. c.

am luat în primire atelierul tatălui meu Kossak József

pe care îl voi continua și de aci înainte în spirit și direcțiune modernă.

Experințele câștigate în curs de 5 ani în primele ateliere din străinătate (Paris, Berlin, Hamburg, München și Viena) și cunoștințele bogate în ramul fotografiarei mă pun în situația de a putea satisface gusturile rafinate ale publicului din loc.

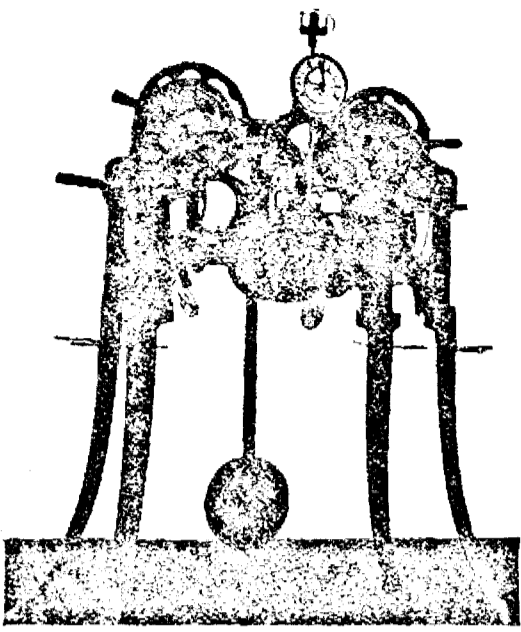
Recomandându-mă sprijinului onoratului public rog la caz de trebuință să-mi viziteze atelierul.

Cu stimă :

Arad, la 1 Martie n. 1911.

Kossak Sándor

Arad, Strada Weitzer János Nr. 3.

Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn
gr. Thorotzkai és Társa
Rozgonyi és Lendvai
Budapest, VII, Sziv-u. 32

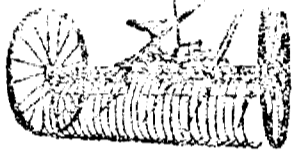
Pregătește
Ciasuri pentru turn
din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime.
Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.
Ciasuri pentru castele, căsărmi și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.
Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.

Ciasornicarii permanenți ai capitalei și furnizorii căilor ferate ungare a fabricilor de tutun și casei de amanet.
Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din Iași cu diploma de onoare.

Debreczeni mezőgazdasági gépgyár, Lugos, Bonác-z-u. 6.

În depozitul permanent și cu conducerea a încredințat pe dl
Samuil Hacker.

În depozit se află toffelul de **acareturi economice** și cele mai bune **motoare** și **mașini de treierat** cari se vând pe lângă garanție și în rate. — Atragem atenția economilor să privească acest depozit. Toate comanda sunt a se adresa — la firma de mai sus. —

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta!

Procur și dau informațiuni în afaceri procesuale, școlare, bisericesti și comerciale, intervin la referenții dela Curie, din ministerii și dela toate oficiile publice din capitală, dau îndrumări în afaceri administrative, procur tot-felul de documente, atestate și mape, esoperez și urgitez **concesiuni și dispensațiuni** la căsătorii, licențe de birt și pentru trafici, mijlocesc **ajutor de stat la cumpărări de islaze și pășuni**, pe baza legii din 1908 art. 43. Mijlocesc **împăcâciuni procesuale** și în afaceri concursuale, apoi cumpărări, vânzări și exarindări de bunuri, păduri, teritorii de vânat și îndeosebi articli tehnici, rechisite economice, precum: mașini de împlătit, de arat, de scos butucii, de scris, de cusut și casse de fer încombustibile, diferite motoare pentru mori și oloniți. Mijlocesc pentru oficianți **împrumuturi personale**, pentru țărani, proprietari de pământ, comune și comunități **împrumuturi ieftine**, simple hipotecare și amortizaționale, calculate cu $4\frac{1}{2}$ procente la sută și 1 procent amortizare din capital; câștig reescompt pentru bănci, efeptuiesc toffelul de comande comerciale, mărfuri, seminte de primăvară pentru grădinari și economi, apoi comande la bursă, hârtii de valoare.

Observ, că cumpărările mașinelor și motoarelor le mijlocesc astfel, că partea contractuală o controlez eu, iar cea tehnică va fi controlată de un tinăr român, absolvent la politehnică, care totodată este esptul meu la astfel de cumpărări, deci feritivă de agenții din provincie, cari prin mijlocirea lor numai procese, — însă nu marfa dorită Vă câștigă.

Taxele vor fi moderate și serviciul prompt, însă rog o anticipație de **cinci coroane**, cu care sumă să achită corespondența, urgențele comanda și informațiunile mai simple.

Rog la întreprinderea mea sprijinul on. public român și în deosebi a colegilor mei.

Cu stimă:

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

Avis!

La »FĂGETANA« institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facset), contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște filler) își poate asigura viața (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră a membru în secțiunea »Depuneri încoplate cu asigurare de viață« introdusă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adecă unamii coroane.

Primirea atârână însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea terminului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Decl contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul i-a dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, a care își poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte acelacă în cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru traiul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul »Făgetana« acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plătirile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interes.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interes cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat, la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

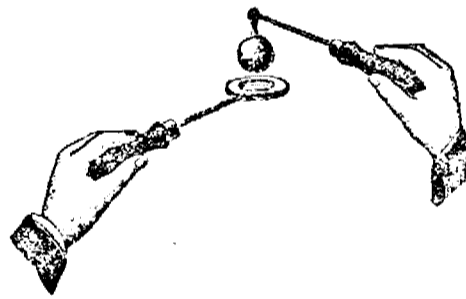
Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olandeză »Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente« din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana« institut de credit și economii în Facset.

„Făgetana“

institut de credit și economii în Facset.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele confesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice

Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

Pantofi de catifea și piele

în orice culoare și calitate pe lângă prețurile

cele mai ieftine și execuția cea mai frumoasă

se pot cumpăra dela

Kovács Mihály, Hodmezővásárhely

(Str. Morii) Malom-utca No 6 (casa proprie).

Prețul curent se trimite gratis și franco. Vanzătorilor li-se acordă cel mai mare rabat. — Serviciu conștiințios.